BEZPŁATNE

CZASOPISMO POLONIJNE DLA CIEBIE

MojeMiasto

nr 06 (45) listopad/grudzień 2014

DWUMIESIĘCZNIK

www.mm-gazeta.de

www.facebook.com/mmgazeta

Z koziorożcem
w herbie

Komiks,
podręcznik
czy popkultura?

Studenci
w Monachium

Metale ciężkie
ciężkie choroby

Przy
żłóbku
Jezusa

Gombromania
za Odrą

„Dr Clown"
leczenie uśmiechem

WIĘCEJ NA STR. 40

Foto: Piotr Litwic

Moc magicznych świąt w naszych polskich sklepach

Oferujemy Państwu nasze słynne, polskie, ręcznie lepione uszka z grzybami leśnymi, pierogi wszelkiego rodzaju, krokiety, domowe ciasta, świeże karpie, świąteczne szynki, mnóstwo słodkości i alkoholu :), a także opłatek wigilijny i wiele, więcej...

POLNISCHE Kuba SPEZIALITÄTEN

Tegernseer Landstrasse 91
81539 München
Tel. 08969349163, 01624470838
U-Bahn SILBERNHORNSTR U2

facebook

Zschokkestr 69
80686 München
Tel. 08952057940
U-Bahn FRIEDENHEIMERSTR U5

www.kuba-munchen.de

HanseMerkur
Versicherungsgruppe

Wanda Schleicher
Hauptvertreterin – Agent ubezpieczeniowy

Zschokkestr. 69, 80686 München
Tel. 089/52011114, Mobil 0162/4704723, Fax 089/52011116
wanda.schleicher@hansemerkur.de
www.hansemerkur.de/web/wanda.schleicher

- Pełne ubezpieczenia zdrowotne z ubezpieczeniem opiekuńczym
  od 154,25€ (np. 20 lat – 1000€ wkład własny).
  Gwarantowane stabilne składki do 01.01.2016!
- Ubezpieczenia turystyczne Premium dla zagranicznych gości do 5 lat - 99€.
- Ubezpieczenia wypadkowe
  (obejmuje ubezpieczenie na całym świecie, w pracy i w czasie wolnym 24h).
- Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla osób prywatnych i dla firm.
- Ubezpieczenia na życie z pełnym dopasowaniem we wszystkich
  sytuacjach życiowych i wyjątkową opcją opieki.
- Ubezpieczenia od niezdolności do pracy
  (do 30. roku życia 5 lat - połowa składki).
- Oraz inne ubezpieczenia prywatne i firmowe.

HanseMerkur
Versicherungsgruppe

SPIS TREŚCI

Moje Miasto

Tylko miłość jest twórcza s. Samuela Zastawna Serafitka **4**

Polskie Parafie Katolickie **4**

Polscy Studenci i Absolwenci w Monachium
Po wakacjach pełną parą! Katarzyna Kozak **5**

Nienawidzę cię Polsko... Bogdan Żurek **6**

Listy z Berdyczowa Moje Miasto Krzysztof Dobrecki **6**

Żyj z klasą Heathrow… Aldona Likus-Cannon **7**

**Psychuszka,
czyli przedsionek piekła** Jolanta Helena Stranzenbach **8**

Przy żłóbku Jezusa ks. dr hab. Jerzy Grześkowiak **9**

Stuttgart Komiks historyczny – podręcznik czy popkultura?
Wywiad z Juliuszem Woźnym Edyta Mitka-Matejko **10-11**

WYDARZENIA **12-13**

Poradnik

Powroty Odrzucenie spadku jako sposób
na uniknięcie dziedziczenia długów Monika Skrzypek-Paliwoda **15**

Świadczenia socjalne Ostrzejsze kary dla nieuczciwych emigrantów **21**

I znowu zbliża się koniec roku Orlando **28-29**

Metale ciężkie prowadzą do obniżonej
tolerancji na stres cz. 1 lek. stom. Marian Znorowski **32-33**

Aktualności

Targi Polskie w Niemczech **34-35**

Z koziorożcem w herbie
Zimowy smak Gryzonii Sebastian Wieczorek **36-37**

Nowości z życia SV POLONIA Monachium **38-39**

Leczyć uśmiechem **40-41**

Daria Nadolska **42**

Kącik Muzyczny Twoja Twarz Brzmi Znajomo **Agnieszka Hekiert** **42**

Co, gdzie, kiedy? **43**

Festiwal Filmów Polskich w Monachium **43**

Miss Polonia in Deutschland 2014 **43**

Gombromania za Odrą Jolanta Łada-Zielke **44**

Kuźnia Talentów **45**

od redakcji

Drodzy Czytelnicy!

Trwa na dobre przedświąteczne szaleństwo. Handel nas już przyzwyczaił, że święta „tuż-tuż", mimo że jeszcze smali letnie słonko, utrwalając nasze urlopowe opalenizny. Zakupowej przerwy nie uświadczymy, gdyż zaraz po Nowym Roku na witryny sklepowe wskoczy wielkanocny zajączek. Przez najbliższe sześć miesięcy będzie się więc działo, będzie zabawa, będzie radośnie....

Nie dla wszystkich, niestety. Gdy jedni baczą, by im się prezenty nie pomieszały, martwiąc się, ilu gości na święta zagości, inni w tym czasie cierpią biedę, ból, utratę najbliższych.

Ktoś powie, trudno, tak zbudowany jest ten świat, w którym to jednym lepiej, drugim gorzej. Niby prawda. Druga jednak strona medalu to fakt, że niechętnie zauważamy nieszczęścia innych. Co z oczu, to i z serca – doskonałe określenie takiego stanu ducha, a raczej bezduszności.

Latami udawało się nam, wygodnym właścicielom dostatniej Europy, nie zauważać społecznościowych napięć na innych kontynentach. Nie widzieliśmy nawet tych bliskich, za miedzą. Dłużej się nie da. Już nie tylko poprzez włoską wyspę Lampedusę walą do nas mieszkańcy z całej Afryki. Coraz więcej jest też uchodźców z Azji. Być może niebawem dołączą do nich nasi sąsiedzi z Europy Wschodniej. W zdecydowanej swej większości uciekają albo przed wojną, albo przed głodem. Idą do nas „za chlebem", którym będziemy się musieli z nimi podzielić.

Robiąc przedświąteczne zakupy, szalejąc po magazynach z dobrem wszelakim, nie zapominajmy więc o dysproporcjach, o tych, którzy naszej pomocy potrzebują. Moje Miasto też udziela się dobroczynnie. W tym wydaniu – już okładką zachęcamy do wnętrza numeru, gdzie szeroko informujemy o szlachetnej działalności Fundacji „Dr Clown".

Ponadto piszemy m.in. o polskich studentach w Monachium, wykorzystywaniu psychiatrii do niecnych celów, najpiękniejszym kantorze Szwajcarii, a także przygodach naszej autorki na lotnisku w Londynie. Jak zawsze są: kącik muzyczny i kącik piękności, wydarzenia i porady. Oczywiście nie zabraknie bożonarodzeniowego żłóbka.

Ponieważ następne wydanie Mojego Miasta ukaże się w styczniu, już dziś składamy naszym Czytelnikom najlepsze życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2015.

Redakcja czasopisma **Moje Miasto**

JESTEŚMY NA facebook

TYLKO MIŁOŚĆ jest twórcza

Do redakcji nadszedł list od sióstr Serafitek, prowadzących w Oświęcimiu Świetlicę Środowiskową im. Matki Małgorzaty, w której opiekę i pomoc znajdują dzieci z ubogich rodzin. List jest jednym wielkim podziękowaniem dla ofiarodawców z Regensburga. Nabiera on szczególnej wartości teraz, w przededniu Świąt Bożego Narodzenia. Poniżej fragmenty listu, którego w całości – ze względu na brak miejsca – nie możemy niestety przytoczyć:

Oświęcimska Świetlica im. Matki Małgorzaty
(Zdjęcie: Alina Świeży-Sobel /GN)

„Tylko miłość jest twórcza" – te słowa św. Maksymiliana Kolbe najpełniej chyba oddają piękną współpracę, jaką nasza Świetlica Środowiskowa im. Matki Małgorzaty w Oświęcimiu już od kilku lat podejmuje z Polską Akcją Katolicką w Regensburgu. Z inicjatywą takiej współpracy wyszła Pani Dorota Pyrcik z Regensburga.
Już od kilku lat ks. Proboszcz, rodziny, osoby samotne pod kierownictwem Pani Doroty przygotowują dla każdego dziecka gwiazdkowy podarunek. Nierzadko zdarza się, że także zostaje obdarowana cała rodzina. Bardzo aktywny udział w całej akcji bierze również Pani Magdalena Pyrcik – córka Pani Doroty oraz mąż z synem Tomaszem, którzy przewożą podarunki do Polski.

O dobroci i życzliwości Polskiej Akcji Katolickiej z Regensburga można jeszcze pisać wiele. Chociażby o zorganizowaniu paczek żywnościowych dla podopiecznych naszej Stołówki dla ubogich, których przygotowaniem i dowozem zajęli się bliscy Pani Doroty, zorganizowaniu grilla dla dzieci w domu Państwa Pyrcik i wsparciu finansowemu Polskiej Akcji Katolickiej.

W zakończeniu listu czytamy:

Bóg zawsze znajdzie drogę do człowieka, szczególnie potrzebującego. Dlatego też z radością korzystam z okazji, aby móc wobec wszystkich czytelników wyrazić zarówno w swoim imieniu, jak i w imieniu naszych podopiecznych z rodzinami i współpracowników wielką wdzięczność dla Pani Doroty Pyrcik – pomysłodawczyni całego przedsięwzięcia z rodziną, ks. Proboszcza i Polskiej Akcji Katolickiej ze wszystkimi Darczyńcami.

Z franciszkańskim pozdrowieniem
Pokój i Dobro
s. Samuela Zastawna Serafitka

POLSKIE PARAFIE KATOLICKIE †

MONACHIUM
Heßstraße 26, 80799 München
Tel.: 089/273 22 00

Msze św.:
- **8:45** – kaplica Misji **(Heßstr. 24)** - z wyjątkiem ferii szkolnych w Bawarii
- **10:00** – kaplica Misji **(Heßstr. 24)** - Msza święta z udziałem dzieci
- **10:00** – kaplica św. Jana Nepomucena **(Ludwigsfeld)**
- **11:00** – kościół św. Moniki **(Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach)** - Msza święta dla dzieci z rodzicami
- **12:00** – kościół św. Józefa **(Josephsplatz)**
- **12:15** – kościół św. Moniki **(Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach)**
- **18:30** – kościół MB Królowej Pokoju **(Werinherstr. 50)** - Msza święta z udziałem młodzieży

LANDSHUT
Msze św.:
LANDSHUT – kościół św. Piotra i Pawła, Niedermaierstr.25
- w niedziele – 11:30
- środy – 18:00
- pierwsze piątki miesiąca – 18:00

FREISING – kościół św. Piotra i Pawła
Ignaz-Günther-Straße 6, 85356 Freising
- w niedziele – 16:30

AUGSBURG
Biuro: Thommstr. 24 B, 86153 Augsburg
tel. 08 21/3 07 49, fax 08 21/3 07 22

Msze św.:
AUGSBURG – kościół św. Alberta
Dr. Schmelzing-Str. 60
- w niedziele i święta – 10:30
- środa i piątek – 18:30

ROSENHEIM
Msze św.:
ROSENHEIM – St. Michael, Westerndorferstr. 43
- w niedziele i święta kościelne – 10:30

Kaplica w Centrum Misji, Heilig-Geist-Str. 46
- od wtorku do piątku – 18:00

TRAUNSTEIN – St. Josef, Salinenstr. 2
- IV sobota miesiąca – 17:00

TRAUNREUT – Zum Heiligsten Erlöser
Rathausplatz 1a
- I niedziela miesiąca – 17:00

FREILASSING – St. Rupert, Martin-Oberndorfer-Straße 2
- II niedziela miesiąca – 17:00

GERETSRIED – Heilige Familie, Johannisplatz 21
- III niedziela miesiąca – 16:00

WALDKRAIBURG – Christkönig, Karlsbader Str. 1
- II sobota miesiąca – 17:00
- IV niedziela miesiąca – 16:00
- Okazja do spowiedzi pół godziny przed Mszą św.

NORYMBERGA
ks. Stanisław Stenka CR
Arminiusstr. 21, 90402 Nürnberg, Tel. 0911/473355
Fax 0911/3475749

Msze św.:
- w niedziele – 09:00 (Boże Narodzenie, Wielkanoc – 10:15) **kościół św. Willibalda, Zengerstr. 12, 90471 Nürnberg** (metro Bauernfeindstrasse)
- w niedziele – 12:00 **kościół św. Józefa Gießereistr. 2, 90489 Nürnberg**
Lichtenau koło Ansbachu
- II niedziela miesiąca – 16.00

INGOLSTADT
ks. Ryszard Kazimierczak
Gaimersheimerstr. 32, 85057 Ingolstadt
tel.: 0841 84845

Msze św.:
Heilig-Geist-Kirche, Spitalstr. 4
- w niedziele – 10:00
- w dni powszednie 18:00

Gmina Weissenburg Kościół - Willibald-Kirche
- II i IV niedziela miesiąca – 12:45

STUTTGART
ks. Roman Michalec
Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart
tel.: 0711 564184

Msze św.:
STUTTGART – kościół św. Tomasza, Falchstr. 9, 70378 Stuttgart
- w niedziele i święta – 10:30
- środy – 18:30,
- pierwszy piątek miesiąca – 18:30

BÖBLINGEN – kościół św. Maryi, Berliner Str. 14
71034 Böblingen
- w niedziele i święta – 12:30
- pierwszy czwartek miesiąca – 18:30

TÜBINGEN – kościół św. Pawła, Karl-Adam-Str. 3
72076 Tübingen
- w niedziele i święta – 15:00

BALINGEN – kościół św. Ducha,
Heilig-Geist-Kirchplatz 3, 74336 Balingen
- I sobota i III niedziela miesiąca – 16:00

KARLSRUHE
ks. Bartłomiej Ilków
Südendstr. 39, 76137 Karlsruhe
Tel.: 0721/24654

Msze św.:
KARLSRUHE – kościół św. Franciszka,
Rechts der Alb 28
- w piątki – 18:00
- niedziele i święta – 12:30

RASTATT – kościół św. Bernarda, Engelstr. 6
- w soboty – 18:15

PFORZHEIM – kościół św. Franciszka
Franziskusstr. 3
- w niedziele – 8:45

BADEN-BADEN – Dreieichenkapelle
Rheinstr. 64
- w niedziele – 15:00

BRUCHSAL – kościół św. Anton
Paul-Gerhardt-Str. 56
- I niedziela miesiąca – 17:30

LUDWIGSBURG
ks. Eugeniusz Bartnik
Moldaustr. 20, 71638 Ludwigsburg, tel. (07141) 893369

Msze św.:
Kościół st. Elizabeth, Moldaustr. 20
- w czwartki – 19:00
- w piątki i soboty – 18:30
- niedziele – 10:15

HEILBRONN – NECKAGARTACH
kościół św. Michała, Liebermannstr. 18
- niedziele – 12:30

REGENSBURG
o. dr Józef Maziarz
Plattlinger Str. 6, 93055 Regensburg
tel.: 0941 79 44 78

Msze św.:
kościół pw. Mater Dolorosa, Hoher Kreuz Weg 9
93055 Regensburg
- w niedziele i święta – 10:30

MOJEMIASTO

Polscy Studenci i Absolwenci w Monachium

Po wakacjach pełną parą!

Foto: A. Mitko

Mimo tego, że okres wakacji jest zazwyczaj dla Stowarzyszenia czasem urlopu, wyjazdów i wypoczynku, nowa Rada Stowarzyszenia nie próżnowała. Spotykali się, planowali i solidnie się przygotowywali do rozpoczęcia nowego roku akademickiego 2014/15. Ponadto miały miejsce wspólne wyjazdy w góry, spotkania literackie oraz wspaniałe wieczory przy ognisku.

Co nas czeka w tym semestrze?

Spotkania czwartkowe

Foto: I. Smól

To już stały punkt programu. Regularne spotkania, podczas których polscy studenci, absolwenci oraz amatorzy studenckiego klimatu mają możliwość spotkać się w jednym miejscu, bliżej poznać, a co za tym idzie – wymienić często bardzo praktyczne doświadczenia na temat studiów, pracy i życia w Monachium. W ramach tych spotkań odbywają się również prelekcje, wykłady, prezentacje, a nawet przedstawienia teatralne. Organizowane są również różne gry i turnieje. Do dyspozycji jest stół bilardowy i piłkarzyki.

Terminy spotkań – semestr zimowy 2014/15:

16.10.2014	30.10.2014	13.11.2014	27.11.2014
04.12.2014	11.12.2014	08.01.2015	29.01.2014

od **19:00** do **22:00**
w KHG, Karlstr. 32, 80333 Monachium.

Foto: P. Oleksy

Sobotnia siatkówka

W nowym semestrze siatkarze rozpoczęli regularne treningi. Część stałych zawodników przejawia niesamowite zdolności i ambicje. *Ta siatkówka to jednak nie tylko sport* – podkreśla organizator, zastępca przewodniczącego rady, Paweł Oleksy – *(…) jest ona przede wszystkim okazją do spotkania się, poznawania nowych osób. Dlatego nie stawiamy wymagań dotyczących umiejętności siatkarskich – przyjść może każdy, kto ma ochotę. Po grze często udajemy się do pobliskiej greckiej restauracji, aby na spokojnie porozmawiać, lepiej się poznać i ewentualnie zaplanować wspólnie sobotni wieczór.*

Spotkania odbywają się w (prawie) każdą sobotę od 15:30 do 18:00 na hali sportowej przy St.-Cajetan-Straße 33, 81699 Monachium.

Wieczory literackie

Mają miejsce już od dwóch lat i cieszą się coraz większą popularnością. Koncepcję tego projektu najlepiej przybliża ich autorka – Iwona Smól, absolwentka filologii polskiej, nauczycielka w Szkole Przedmiotów Ojczystych przy Polskiej Misji Katolickiej w Monachium, filmoznawca i kulturoznawca, ze Stowarzyszeniem związana od 2008 roku: *(…) Ich idea zrodziła się z tęsknoty za swobodnymi rozmowami o książkach, ich autorach i całej literackiej otoczce. Był to też pretekst do tego, aby zgromadzić w jednym miejscu osoby czytające, interesujące się literaturą bądź po prostu takie, które chciałyby się dowiedzieć czegoś nowego lub wrócić wspomnieniami do ulubionych, a zapomnianych polskich książek, pisarzy i wierszy. Nasze spotkania mają zazwyczaj motto tematyczne, staram się tak je organizować, aby nie wymagały szczególnych przygotowań ze strony uczestników, czasami sugeruję przeczytanie czegoś na następne spotkanie lub ogólną orientację w temacie. Moim głównym celem jest rozbudzenie pasji czytania w języku polskim, pokazanie ludzkiej twarzy pisarzy i poetów, co ułatwia zaprzyjaźnienie się z nimi, no i przede wszystkim uświadomienie tego, jak dobrze można zabawić się literaturą. Rozmawiając na ciekawe tematy przy winie, ciepłej aromatycznej herbacie i blasku świec często tracimy poczucie czasu (…).*

Spotkania odbywają się mniej więcej raz w miesiącu przy Landwehrstraße 11, 80336 Monachium, jak również w plenerze.

A co ponadto?

Polscy studenci i absolwenci mają mnóstwo kreatywnych pomysłów i pokłady energii. Zimowe wyjazdy w góry, wypady na łyżwy czy kręgle, Andrzejki, Mikołajki, Bal Karnawałowy to tylko część zaplanowanych wydarzeń. Często wszelakie nowe idee pojawiają się spontanicznie i równie spontanicznie są realizowane.

Członkostwo

Stowarzyszenie nie miałoby prawa bytu, gdyby nie jego członkowie i sympatycy. To dzięki nim organizacja ta funkcjonuje w swojej ustrukturalizowanej formie i ma szanse realizować wszelkie projekty. Dlatego mają oni szczególne przywileje i prawa, takie jak: pierwszeństwo udziału we wszystkich wydarzeniach, gdzie ilość miejsc jest ograniczona (np. wycieczki w góry, Andrzejki, Bal Karnawałowy) wszelkiego rodzaju zniżki, uczestnictwo w losowaniu darmowych wejściówek (koncerty, kino, teatr, mecze itp.), ale co najważniejsze – członkowie mają prawo do głosowania w wyborach do Rady Stowarzyszenia oraz startowania w nich, czyli mają możliwość aktywnego budowania tej organizacji.

Członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy student lub absolwent uczelni wyższej, posiadający obywatelstwo polskie, który nie przekroczył 35. roku życia. Jeśli te kryteria są spełnione, należy wypełnić deklarację członkowską na jednym ze spotkań i uiścić opłatę (15€ za jeden semestr albo 25€ za dwa). Sympatycy Stowarzyszenia to ci, którzy z różnych względów nie spełniają tych kryteriów, ale biorą aktywny udział w życiu tej organizacji i uiścili składkę członkowską. Przysługują im również prawa i przywileje członkostwa z wyjątkiem możliwości startowania i głosowania w wyborach Rady.

Katarzyna Kozak

Bogdan Żurek

Nienawidzę cię Polsko…

W powojennym Londynie, wśród naszej żołnierskiej emigracji, obowiązywała niepisana zasada: – *O Polsce, jak o Matce, nie mówi się źle!*

Jeszcze w latach osiemdziesiątych ub. wieku „na Zamku", w londyńskiej siedzibie prezydenta i rządu polskiego na uchodźstwie czy w POSK-u (Polski Ośrodek Społeczno-Kulturalny) spotykało się damy i panów w podeszłym już wieku, którzy słowo „Polska" wymawiali z szacunkiem, wręcz nabożnością, bo taki był ich stosunek do Ojczyzny, wtedy ani wolnej, ani pięknej, ani bogatej.

Od tamtego czasu wiele się zmieniło. Żołnierskiej emigracji praktycznie już nie ma. Przemija też emigracja solidarnościowa, będąca haniebnym pokłosiem stanu wojennego. Wydawało się, że odzyskaniu niepodległości w 1989 roku będą towarzyszyły powroty. Nic takiego się nie stało. Wręcz przeciwnie. Przez ostatnie ćwierć wieku wyemigrowało z Polski „za chlebem", bo nie z powodów politycznych, grubo ponad dwa miliony Polaków.

Nikt dokładnie tego zjawiska w kraju nie liczy. Może i specjalnie, gdyż żadna to chwała, gdy młodzi ojcowiznę opuszczają. Liczą za to Niemcy. Według oficjalnych danych Federalnego Urzędu ds. Migracji i Uchodźców w roku 2012 osiedliło się w tym kraju 184 tys. Polaków, o 7 procent więcej niż rok wcześniej. Polsce ubywa więc co roku duże miasto, miasto ludzi młodych, rzutkich, znających języki, często doskonale wykształconych.

Jeszcze do niedawna o młodej emigracji mówiono w Polsce dobrze. Odwiedzano jej skupiska „na obczyźnie", najczęściej przed kolejnymi wyborami, a w budżetach uwzględniano miliardy, jakie transferuje do rodzin w kraju. Zachęcano też do powrotów, z kasą naturalnie, przygotowując nawet specjalnie opracowane programy.

Plan był prosty. Wyjeżdżający, dla których pracy nie było, mieli w ten sposób pomniejszać bezrobocie, ale zarobione za granicą pieniążki wydawać w kraju.

Cała para w gwizdek. Okazało się bowiem, że młodym „obczyzna" niestraszna. Ci, co wyskoczyli z Polski tylko „na chwilę", szybko się zaaklimatyzowali. Nauczyli się liczyć i przeliczać. Dziś ściągają i powiększają rodziny, oddają dzieci do miejscowych szkół, dokształcają się, robiąc mniejsze lub większe kariery. Zarobionych pieniędzy też już masowo nie transferują do Polski... a powroty? Dla większości z nich to temat nie na dzisiaj, a nawet nie na jutro.

W rewanżu milkną w kraju hymny pochwalne. Coraz częściej zastępuje je obraz emigranta frustrata i nieudacznika. Przykładów daleko szukać nie trzeba. Tak ekspansywnej reklamy, z jaką promuje się najnowszy album Czesława Mozila pt. *Księga emigrantów. Tom I* (ma być trylogia!) dawno nie było. *Będzie gorzko!* – zapowiada artysta, były emigrant, któremu w Danii, w odróżnieniu do Polski, nie dane było zrobić kariery. W sieci ukazał się już zapowiadający album teledysk, ubliżający polskim emigrantom. Nosi on tytuł *Nienawidzę cię Polsko*.

I pomyśleć, że jeszcze nie tak dawno obowiązywała zasada:
O Polsce, jak o Matce, nie mówi się źle!

MOJE Miasto

Listy z Berdyczowa

Krzysztof Dobrecki

Moje przedwojenne miasto pozbawione wielkiego, a nawet średniego przemysłu, swą egzystencję i radość życia czerpało z powiatowego statusu oraz handlu. Każda piwnica, każde fasadowe pomieszczenie, każda – byle od frontu stojąca – budka nadawała się na sklep, warsztat, ba! – nawet bank.

Sklepy były różne. Znaleźć można było i dość obszerne magazyny siląc się na powiatową elegancję, ale większość stanowiły raczej sklepiki niż sklepy lub budki, które za cały majątek miały kilka ustawionych na prymitywnej półce słoików ze smętną zawartością paru kolorowych lizaków i landrynek. W tej niezmiernej ilościowo, lecz ubożuchnej kapitałowo konkurencji, kupcy i rzemieślnicy prześcigali się w grzeczności, układności i w cenach, uzupełnianych niezmiennie komentarzem:
– To jest drogo? Taki pieniądz za taki cymes? Łaskawy Pan wie, ile ja do tego dokładam?
Tak czy inaczej, w Moim Mieście kupić można było wszystko. Artykuły poważniejsze, jak buty, płaszcz czy garnitur – o tym wiedział każdy – najlepiej kupować było w poniedziałek rano. Znudzeni kupcy ratowali się przed kryzysem przesądem, który mówił jasno, że zakup dokonany przez pierwszego klienta w poniedziałek jest dobrą wróżbą na cały tydzień. Strata takiego klienta to prawdziwa katastrofa, plajta i smutne stanie przed sklepem. W poniedziałek odbywała się więc prawdziwa wojna podjazdowa i można było wejść do sklepu chcąc kupić – dajmy na to – płaszcz, a wyjść z futrem.
– Taki elegancki pan. Oj, ja mam coś specjalnie dla pana – rozpływał się kupiec i zza zasłonki spełniającej funkcję magazynu, biura i zaplecza wynosił… pelisę.

– Panie Szpajchert, ale ja nie mam pieniędzy… – sumitował się zaskoczony, lecz lekko już zainteresowany klient.
– Pieniądze? – dziwił się kupiec. – Jakie pieniądze?! Czy ja mówiłem o jakichś pieniądzach?
– Cejra – zwraca się gwałtownie do czarnowłosej, bladej pomocnicy, która ciekawie wychynęła głowę zza zasłonki – Cejra! Czy ja mówiłem temu panu coś o pieniądzach? No – uspokoił się kupiec, jakby skwapliwe pokręcenie głową przez małą Cejrę przywróciło mu spokój. – Ja tylko chcę, żeby tak przystojny pan przymierzył to futro…
Nie ustając cmokać z podziwu, strzepywać palcami nieistniejące pyłki, kupiec zakłada z wprawą pelisę skołowanemu mężczyźnie. Oddala się następnie kilka kroków, by z przekrzywioną głową przypatrzeć się „swemu dziełu" i nagle woła:
– Gdzie jest ten pan?! Cejra – znowu przywołuje zza sklepowej zasłonki czarnowłosego świadka swojej przytomności. – Cejra, gdzie jest ten pan? A ponieważ Cejra milczy, sam kontynuuje:
– Teraz nie ma tu żadnego pana. Teraz jest jaśniepan. Uj, istny dziedzic…
Gdy wchodzę do sklepu i słyszę sakramentalne: *W czym mogę pomóc?* – brakuje mi kupca Szpajcherta.

A. Likus Cannon

Żyj z klasą

To, co dziś jest rzeczywistością, wczoraj było nierealnym marzeniem.
PAULO COELHO

Heathrow…

Samolot na Heathrow wylądował punktualnie. Wszyscy pasażerowie z Monachium, a nawet z lądującego w tym samym czasie samolotu z Warszawy, udali się do kontroli paszportowej dla obywateli EU i przeszli w mgnieniu oka.
Tylko my, to znaczy: mój mąż, ja i dzieci ustawiliśmy się do kolejki dla obywateli spoza EU. Ponad godzinę staliśmy w ogonku bez końca, rozwidlającego się do dwóch okienek z urzędnikami bez nerwów i o stoickim wyrazie twarzy.
Obok nas stali emigranci z całego świata: starsza kobieta z Indii z dwójką małych dzieci, trójka mężczyzn z Afryki, o pozostawiającym wiele do życzenia zapachu, młody Pakistańczyk i równie młoda dziewczyna skrycie zasłaniająca twarz. Każdy trzymał w ręce paszport i wypełniony formularz. Mój mąż też.
Stanie w kolejce bez końca irytowało go bardziej niż w korku ulicznym. Narzekał pod nosem, co nie jest w jego zwyczaju. Wspólnie z dziećmi staraliśmy się go pocieszyć, lecz bez rezultatu.

– Przecież my tutaj dłużej stoimy niż lecieliśmy – wycedził obrażony, spoglądając w stronę kontroli paszportowej.

– Co ja ci zrobię? – wzruszyłam ramionami.

– Widziałaś? Już czwarty samolot z Polski wylądował i wszyscy przeszli bez problemu, a my musimy tyle czekać – mruczał, gdy mijała nas grupa rozweselonych Polaków.

– To sobie zmień paszport na polski – zażartowałam.

– Tak nie można ludzi traktować – zignorował moją propozycję.

– A jak ci opowiadałam, jak nas kiedyś traktowano, to nie wierzyłeś. A teraz – jak musisz to odczuć na własnej skórze, to wielki problem.

– Jakbym tak bardzo nie lubił Londynu, to nigdy bym tu nie przyjeżdżał.

– I co ci się stanie, że trochę postoisz w kolejce? – rozłożyłam ręce – my też stoimy z tobą i nie narzekamy.

– Jak podejdziemy do okienka, to zrozumiesz – wymamrotał.

– Co zrozumiem?

– Te wszystkie pytania.

– Znam je na pamięć. Jak kiedyś latałam, to zawsze musiałam się tłumaczyć, kiedy wrócę, gdzie będę spała, jak długo planuję zostać – uśmiechnęłam się na wspomnienie odległych czasów.

Czułam się wówczas równie dotknięta jak obecnie mój mąż. Na szczęście teraz spokojnie przechodzę przez kontrolę.
Nasza kolejka wlokła się wolniej niż żółw na pustyni. Tylko w dwóch okienkach przyjmowali urzędnicy. Gdy wreszcie przyszła nasza pora, urzędnik szybko przejrzał nasze paszporty, a mego męża zarzucił rutynowymi pytaniami: jak długo zmierza zostać, czy ma wykupiony bilet powrotny i gdzie zamierza nocować.

– To było okropne – wykrztusił mój mąż, gdy po drugiej stronie powitała nas Basia, cierpliwie czekając, kiedy przebrniemy kontrolę.

– Odpowiedziałeś zaledwie na trzy pytania i narzekasz – odrzekłam z lekką satysfakcją, na moment odczuwając wyższość paszportu polskiego nad amerykańskim.

Po wielu latach poniżającego traktowania, takie przynajmniej miałam wrażenie, gdy nocami stałam pod brytyjską ambasadą, nawet nie śniło mi się, że pewnego dnia spokojnie będę mogła odwiedzać Londyn i nikt o nic nie będzie mnie pytał.
Wówczas jak setki innych, marzyłam tylko, aby brytyjski konsul dał mi wizę. Teraz poczułam, że nareszcie traktuje się nas normalnie, bo *to, co dziś jest rzeczywistością, wczoraj było nierealnym marzeniem.*

Psychuszka,

czyli przedsionek piekła

Jolanta Helena Stranzenbach

W połowie lat siedemdziesiątych do dyrektora wrocławskiej fabryki przyszedł pracownik z pretensją, że nowo wyznaczona norma pracy jest niewykonalna zarówno dla maszyn, jak i dla ludzi. Albo ilość, albo jakość – próbował wytłumaczyć naczelnemu. Dyrektor przekonać się nie dał, a niepokornego robotnika z gabinetu szefa przewieziono wprost do zakładu psychiatrycznego, gdzie spędził trzy miesiące.

Tak często kończyło się w PRL-u krytykowanie władzy, sądownictwa czy policji. Był to przecież zamach na autorytet jedynej i nieomylnej partii. Wobec „niedostosowanych społecznie" stosowano różne środki represji. Jedną z nich był pobyt w zakładzie psychiatrycznym. Izolacja, „specjalne zabiegi" oraz towarzystwo psychicznie chorych miały uspokoić nonkomformistów. Poza tym uwięzienie w zakładzie mogło być bezterminowe (co często wykorzystywano w ZSRR), a po zwolnieniu czekały na „pacjenta" nowe szykany wynikające z przyczepienia mu etykietki „wariata".

W Polsce Ludowej zamykanie zdrowych obywateli w zakładzie psychiatrycznym było rzadką formą upokarzania niepokornych. Należy pamiętać, że trzymano ich na oddziale zazwyczaj krótko (przykładem może być osoba ks. Blachnickiego, założyciela ruchu oazowego, który trafił do szpitala psychiatrycznego w Choroszczy).

Model takiego postępowania z ludźmi niewygodnymi dla aparatu przyszedł z ZSRR, gdzie NKWD już od 1926 r. wykorzystywało psychiatrię do niszczenia „wrogów komunizmu". Krytycy komunistycznej rzeczywistości obok rozstrzelania lub łagru mogli, zgodnie z prawem, zostać poddani oddziaływaniu „medyczno-pedagogicznemu" w specjalnych zakładach psychiatrycznych zwanych „psychuszkami". W 1939 roku do „psychuszki" w Kazaniu trafił m.in. były minister skarbu Jan Piłsudski (brat Marszałka Józefa Piłsudskiego) i były prezydent Estonii Konstantin Päts.

Aby stworzyć pozory diagnostyki medycznej aparatczycy wymyślali nawet nowe jednostki chorobowe: „schizofrenię bezobjawową" czy „schizofrenię pełzającą" twierdząc, że *skłonność do walki o prawdę i sprawiedliwość cechuje najczęściej osobowości o strukturze paranoidalnej.* Tak zdiagnozowanych pacjentów przymusowo „leczono" wstrząsami insulinowymi (które skutkowały depresją, zaburzeniami rytmu serca i oddychania) oraz elektrowstrząsami (powodującymi utratę przytomności, częściową amnezję i drgawki mięśniowe). Aplikowano im także sulfadiazynę albo siarkę wywołujące nieludzki ból, 40-stopniową gorączkę, ogromne pragnienie (oczywiście nie podawano wtedy nic do picia). Czasami „zabiegi lecznicze" urozmaicano zastrzykiem z lotnego tlenu, po którym pacjent miał wrażenie, że obdziera się go ze skóry lub zawijaniem po samą szyję w mokre płótno żaglowe, które wysychając dusiło powoli człowieka aż do utraty przytomności.

Dopiero wprowadzenie pieriestrojki zapoczątkowało zmiany w postępowaniu z rzekomo chorymi psychicznie. W roku 1988 zlikwidowano w ZSRR pięć specjalnych szpitali psychiatrycznych, a szesnaście przekazano spod władzy KGB w ręce Ministerstwa Opieki Zdrowotnej.

W wielu państwach np. w Chinach i USA rządzący próbowali dyskredytować przeciwników zamykając ich w szpitalach psychiatrycznych. W latach 40. i 50. na Zachodzie i w Stanach Zjednoczonych oprócz elektrowstrząsów i leczenia farmakologicznego stosowano wobec nich często lobotomię przedczołową – zabieg chirurgiczny polegający na przecięciu włókien nerwowych łączących czołowe płaty mózgowe. Polegał on na wbiciu szpikulca przez oczodół pacjenta i cyt. *obracanie go jak mieszadełka do koktajli wewnątrz mózgu.* Miał leczyć psychozę, depresję czy problematyczne zachowania np. homoseksualizm, światopogląd komunistyczny lub przynależność do związków zawodowych. W okresie między 1935 a 1960 wykonano w USA prawie 50 tysięcy lobotomii z czego blisko 60% zakończyło się zgonem pacjenta. Ci, którzy przeżyli, też nie mogli mówić o wielkim szczęściu. Często stawali się apatycznymi ludzkimi warzywami, nie mogącymi nawet utrzymać moczu. Abraham Myerson, amerykański psychiatra i neurolog, profesor Harvardu nauczał, jak postępować z jednostkami nieprzystosowanymi: *W procesie leczenia ważnym czynnikiem jest obniżenie inteligencji. Najlepsze wyniki uzyskuje się u tych osobników, u których redukujemy ją niemal do stanu niedorozwoju umysłowego...*

Obecnie także zdarzają się sytuacje wykorzystywania psychiatrii w nieetyczny sposób, np gdy opinie biegłych wydawane są na podstawie samych akt, bez rzetelnego zbadania uczestnika postępowania. Przykładem może być nagłośniony w tym roku w prasie przypadek inżyniera z Norymbergi, który z diagnozą paranoi 7 lat spędził w bawarskim szpitalu, gdyż upublicznił informacje o nielegalnych operacjach finansowych dokonanych przez Hypovereinsbank.

Jednak czasy, kiedy „psychuszki" były zjawiskiem praktykowanym całkiem często, na szczęście należą do historii nawet w Rosji. Co prawda rodzi się nowe zjawisko związane z lekami psychotropowymi, ale to już temat na inną historię.

Przy żłóbku Jezusa

ks. dr hab. Jerzy Grześkowiak

Wigilijna wieczerza w gronie rodziny: żłóbek, ozdobami i światełkami upiększona choinka, pod nią gwiazdkowe prezenty, śpiew kolęd – bez tych elementów nikt w naszej europejskiej kulturze nie wyobraża sobie świętowania Bożego Narodzenia. Żłóbek (szopka), a w nim Boże Dziecię, Józef i Maryja oraz pasterze, którzy przyszli oddać pokłon. I oczywiście także wół i osioł, aczkolwiek w Ewangelii św. Łukasza – a tylko on z czterech Ewangelistów opowiada o zbawczym wydarzeniu w Betlejem – nie znajdziesz o nich ani słowa. Mówią o tym natomiast niektóre pisma pozabiblijne. Na przykład *Ewangelia Pseudo-Mateusza,* powstała prawdopodobnie na francuskim dworze królewskim w IX wieku, przekazuje: *W trzecim dniu po urodzeniu naszego Pana Jezusa Chrystusa Najświętsza Maryja wyszła z groty, poszła do stajni i złożyła swojego chłopczyka w żłobie, a wół i osioł go adorowali.* W sztuce chrześcijańskiej istnieje wiele dawnych obrazów przedstawiających narodzenie Jezusa, na których jest Dziecię Jezus w żłobie, obok wół i osioł, ale brak Maryi i Józefa. Skąd taka ranga tych dwu zwierząt, że nawet wyparły one Maryję i Józefa?

Otóż już od czasów Orygenesa (+254) odnoszono do narodzenia Jezusa wypowiedź proroka Izajasza: *Wół rozpoznaje swego pana i osioł żłób swego właściciela, Izrael na niczym się nie zna, lud mój niczego nie rozumie (Iz 1,3).* Woła zaliczano do zwierząt czystych i on przedstawia naród żydowski, osioł to zwierzę nieczyste i symbolizuje pogaństwo. Ale zarówno Naród Wybrany, jak i poganie są wezwani, by w nowonarodzonym dziecku położonym w żłobie uznać swojego Zbawcę – Mesjasza. Wół i osioł w szopce przy żłóbku Jezusa reprezentują zatem cały Kościół. Orygenes pisze: *Przed Bogiem są wszyscy ludzie – Żydzi i poganie – jak wół i osioł: bez rozumu i bez poznania. Ale Dziecię w żłobie otworzyło im oczy tak, że rozpoznali głos ich właściciela, głos ich Pana.*

Wół i osioł patrzą zatem z szopki na każdego z nas i pytają: *Czy znasz i rozumiesz głos Twojego Pana? Czy wiesz, kto leży w tym ubogim żłobie? – Twój Pan i Bóg!*

Ludzka fantazja i miłość są zawsze w stanie coś wymyślić, by przybliżyć się do jakiejś prawdy, wyłuskać jej różne aspekty i wyrazić je poprzez obrazy, symbole i opowieści. I tak jedna z legend próbuje wyjaśnić, w jaki to sposób i dlaczego to właśnie osiołek i wół znalazły się w grocie narodzenia Jezusa.

Zwierzęta przy żłóbku

Józef i brzemienna Maryja są w drodze do Betlejem. W tym samym czasie jeden z Archaniołów trąbi rogiem nawołując różne zwierzęta w tej okolicy na spotkanie, by spośród nich wybrać najstosowniejsze do czuwania nad Świętą Rodziną.

Jako pierwszy zgłosił się oczywiście król zwierząt – lew.

– Tylko ktoś z królewską krwią – zaryczał potrząsając groźnie swoją grzywą – może służyć Panu świata. Z całą mocą stanę u wejścia do stajni i rozszarpię pazurami w kawałki każdego, kto odważyłby się uczynić coś złego Dzieciątku.

– Według mnie jesteś zbyt groźny i zawzięty, budzisz lęk i grozę – skwitował anioł.

Następnie cichutko wysunął się do przodu lis, znany w całej okolicy złodziej, ale po cwaniacku udający niewiniątko. Swoim puszystym ogonem okazał wszystkim należny szacunek i rzekł:

– Króla zwierząt tu nam nie trzeba. Przede wszystkim należy przecież zadbać o zaspokojenie cielesnych potrzeb Dziecięcia. Ja obiecują ukraść dla Jezuska najsłodszy miód, a dla Maryi i Józefa zatroszczyć się codziennie o świeżego kurczaka.

Lecz Anioł na to: – Ty jesteś mi zbyt powierzchowny, lekkomyślny i nieuczciwy.

Z kolei przed krąg zwierząt powoli i majestatycznie wysunął się paw. Promienie słońca przenikały cudowne tęczowe barwy jego piór, z szelestem rozłożył swój charakterystyczny pióropusz i powiedział:

– Ja właśnie w taki sposób ustawię się za żłóbkiem Jezusa i tym samym ozdobię tę nędzną, brudną stajnię, jak król Salomon swoją świątynię dla Pana.

– Ty jesteś na mój gust zbyt próżny – stwierdził jednak Anioł.

Potem próbowały jeszcze kolejno szczęścia pies i kot, mądra sowa, słodko śpiewający słowik i wiele, wiele innych zwierząt i ptaków. Każde z nich zachwalało swoje umiejętności i talenty, ale na próżno – nic nie wzbudzało zachwytu i zaufania Anioła.

W końcu ów odpowiedzialny, solidny w wypełnianiu swoich obowiązków wobec Pana, Cherubin rozejrzał się raz jeszcze dookoła i zauważył stojących niedaleko na polu woła i osła, obaj w uprzęży, bo pracowały chodząc w kieracie przy studni wydobywającej wodę. Anioł wezwał je do siebie.

– A cóż wy macie do zaofiarowania?

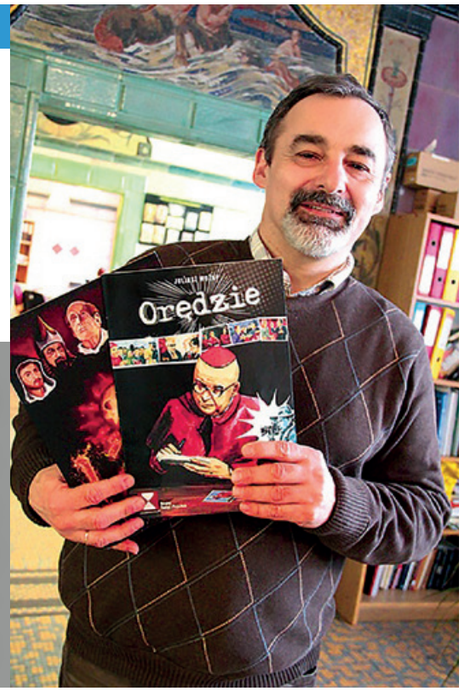
– Nic, Wasza Wysokość – odpowiedział osioł i spuścił smutnie swoje duże uszy po głowie. – Niczego się nie nauczyliśmy poza pokorą i cierpliwością. Bo w naszym prostym życiu i ciężkiej pracy najczęściej otrzymywaliśmy od naszych panów krzyki i bicie. A wół wtrącił jeszcze nieśmiało z ledwie słyszalną nutką nadziei: – Ale może moglibyśmy od czasu do czasu pomachać ogonem, by odstraszać od Dzieciątka natrętne muchy?

– Tak, to właśnie wy mi najbardziej odpowiadacie, was wybieram – zawyrokował uszczęśliwiony Anioł.

Moje życzenia

Gdy już dość napatrzyłeś się
na piękno Bożego Dziecięcia w żłóbku,
jeszcze nie odchodź.
Uczyń najpierw Jego oczy twoimi,
i twoimi Jego usta.
Zrób coś, by Jego ręce były twoimi,
Jego uśmiech twoim uśmiechem
i twoim Jego pozdrowienie.
A wtedy rozpoznasz w każdym człowieku
twojego brata i twoją siostrę.
Gdy osuszysz ich łzy
i dzielił będziesz ich radość,
to wtedy Boży Syn naprawdę narodzi się w tobie:
i dopiero wtedy będziesz szczęśliwy!

KOMIKS historyczny
– podręcznik czy popkultura?

z Juliuszem Woźnym

– rzecznikiem Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, historykiem sztuki, artystą, autorem komiksów o kardynale Kominku, pojednaniu polsko-niemieckim i patronie Wrocławia bł. Czesławie – rozmawia Edyta Mitka-Matejko.

EMM: Czy historia jest tak nudna, że trzeba ją pokazywać za pomocą obrazków?

JW: Przeszłość jest fascynująca. Czy to się nam podoba, czy nie, to ona definiuje, kim jesteśmy. Gdy rozmawiam o bieżących wydarzeniach politycznych z ludźmi mało znającymi przeszłość, często słyszę: „No tak to jeszcze nigdy nie było”. Spokojnie odpowiadam: „Było, było i to jeszcze bardziej.” Nasze życie, nasze problemy i nasze radości wcale nie różnią się tak bardzo od tego, z czym mieli do czynienia nasi poprzednicy – myślę, że taka wiedza daje głębsze zrozumienie świata i zapewnia zbawienny dystans do współczesności. Wszystko już było – nie ma się czym denerwować. A w komiksach chcę pokazać wydarzenia mało znane i przypomnieć postacie, które także dziś mogą być dla nas ciekawe.

EMM: Młodzi już nie czytają?

JW: Myślę, że czytają, tylko coś innego niż moja generacja. Jaki nastolatek dziś śledzi losy Winnetou czy Ivanhoe w wersji sir Waltera Scotta? Jeśli jednak prześledzić wątki najpopularniejszych komiksów to odnajdziemy znajome fabuły i motywy. Do tego właśnie służą komiksy – stare historie w nowej, bardziej atrakcyjnej wersji.

EMM: Dlaczego Kominek i Czesław akurat? Czy chodzi o to, że są mało znani?

JW: Bo to bardzo wrocławskie postacie – obaj są przybyszami, wrocławianami z wyboru, jak ci, którzy przybyli tu po ostatniej wojnie. Obaj kochają swoją nową ojczyznę i są dla niej gotowi wiele poświęcić, a ich życiorysy to gotowe scenariusze na… komiksy właśnie.

EMM: Czy takie osoby jak Czesław lub Kominek mają szansę stać się bohaterami masowej wyobraźni niczym Clooney – i czy powinny?

JW: Clooney? A kto to jest? No dobrze – żart. Śmieszą mnie hollywoodzkie autorytety. Zwłaszcza te, które zabierają głos w sprawach wydarzeń historycznych i z wielką swadą rozprawiają o problemach, które znają ze scenariusza filmu, w którym grali. Jak choćby ostatni wykład z historiozofii dotyczący sytuacji w Polsce w wykonaniu Meryl Streep. No palce lizać i obgryzać aż do łokci! Co za wiedza, co za głębia! A dominikanin i kardynał są jak najbardziej warci propagowania. To ludzie, którzy służyli prawdziwym wartościom.

EMM: Na ile pańskie komisy są historycznie wierne – jakie elementy historii trzeba było poprawić, żeby były bardziej atrakcyjne?

JW: W przypadku komiksu „Orędzie” o kardynale Kominku staraliśmy się, wraz ze współautorem scenariusza drem Wojciechem Kucharskim, trzymać wiernie faktów. Oczywiście komiks nie jest tym medium, które przekaże wiernie całą złożoną sytuację, ale w skrócie tak to było. Przy legendzie o najeździe Mongołów mogłem sobie poszaleć. To przecież legenda – więc dodałem love story, żeby uatrakcyjnić fabułę. Nie przejmowałem się też zanadto wiernością historyczną i niektórzy rycerze mają zbroje płytowe, znacznie później szerzej od trzynastowiecznych, ale bardzo atrakcyjne wizualnie.

EMM: Czy Pana zdaniem komiks to właściwy sposób na podejmowanie poważnej tematyki historycznej, historii świętego?

JW: Zdaję sobie sprawę, że komiks, czyli drukowane w formie zeszytów obrazkowe historie z podpisami wiążemy z popkulturą. Godzimy się, aby bohaterami takich opowieści był Batman, Superman czy Thorgal, gdy jednak mają być nimi papież, święty czy bohater podziemia zamęczony przez komunistów, odczuwamy wahanie. Jednak geneza komiksu sięga w odległą przeszłość. Prehistoryczne obrazy pokrywające ściany jaskiń to przecież plastyczne opowieści, a historie wypraw wojennych faraonów w egipskich grobowcach to już pełnoprawne komiksy – z obrazami i tekstem. Cykle obrazów uzupełnione słowem (czasem tylko wypowiedzianym przez kapłana, ale jednak istniejącym w świadomości wiernych) pojawiają się na ścianach chrześcijańskich świątyń jako tak zwana *Biblia pauperum*. Podobnie jest z drogą krzyżową. Zatem popkultura zaadaptowała bardzo szacowną tradycję i nie widzę powodu, aby do niej nie sięgać.

EMM: Czy jednak ta komiksowa lapidarna forma wypowiedzi nie spłyca całej opowieści?

JW: Współczesne komiksy opowiadają najpoważniejsze historie z naszych i światowych dziejów. Pamiętajmy, że komiks – czyli cykl obrazów opatrzony tekstem i powiązany fabułą wywodzi się z prastarej tradycji. Czym, jeśli nie komiksami (bez tekstów oczywiście) są rysunki z prehistorycznych jaskiń, malowidła sławiące zwycięstwa faraona na ścianach jego grobowca, czy wreszcie historia świętego na witrażach w gotyckiej świątyni?

EMM: Skąd zainteresowanie bł. Czesławem?

JW: Po pierwsze to piękna legenda – pokazuje skąd w najtrudniejszych sytuacjach czerpać nadzieję i to nadzieję całkiem uzasadnioną. Z Czesławem znam się od czasów studiów – pisałem pracę magisterską o kaplicy bł. Czesława przy kościele św. Wojciecha we Wrocławiu. W kościele dominikanów brałem ślub z moją ukochaną żoną Teresą i tam był chrzest naszej córki – Joanny, a ostatnio wnuczki – Alicji. Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, wydawca komiksu, w swej działalności przypomina, że losy Wrocławia w mocny sposób splatały się z historią Europy. Bywało, że właśnie w naszym mieście powstawały impulsy istotne dla całego kontynentu. Tak było w przypadku listu biskupów polskich do biskupów niemieckich, w którym kardynał Kominek zapisał słynne słowa „Wybaczamy i prosimy o wybaczenie”. Wracając do bł. Czesława – na początku roku 1241 wrocławianie, obawiając się mongolskiego oblężenia, spalili swoje miasto, aby wróg nie znalazł schronienia w ich domach. Część mieszczan uszła do okolicznych lasów, reszta schroniła się w grodzie na Ostrowie Tumskim. Nadzieje na ocalenie były niewielkie – Mongołowie potrafili zdobywać nie takie twierdze jak skromny wrocławski gród. Legenda mówi o wymodlonym cudzie. Ponoć, gdy oblegający byli bliscy zwycięstwa, na murach pojawiła się procesja z Błogosławionym niosącym krzyż. I to jego modlitwa sprawiła cud – na wrogów posypały się z nieba ogniste kule, ukazał się też słup ognia, a przerażeni Mongołowie pospiesznie odstąpili od oblężenia.

EMM: Komiks obfituje w brutalne sceny, jednak jego początek nawiązuje formą do średniowiecznego rękopisu.

JW: Pomysł jest taki – średniowieczny mnich wspomina czasy młodości, gdy był świadkiem oblężenia i cudu. Wydarzenia notuje w kronice, ilustrując ją rysunkami. Gdy pojawiają się Mongołowie, rysunki stają się realistyczne. Chodziło mi o oddanie grozy całej sytuacji. Mieszkańcy Europy byli przerażeni pojawieniem się potężnej azjatyckiej armii, jej okrucieństwem i skutecznością w walce. Zadawano sobie pytania, czy chrześcijaństwo w ogóle przetrwa. Dla ludzi średniowiecza było to jak dla nas bomba atomowa – doświadczenie traumatyczne. Gdy najeźdźcy odstępują, wszystko wraca do starego uświęconego porządku i rysunków ze średniowiecznej kroniki.

EMM: Na jednym z rysunków pojawia się krzyżak.

JW: Krzyżaków na Śląsk sprowadził w roku 1222 Henryk Brodaty. Według legendy wielki mistrz Poppo von Osterna walczył ramię w ramię z Henrykiem Pobożnym pod Legnicą i też poniósł śmierć na polu walki. Ale zaciekawiła mnie koncepcja polsko-niemieckiego braterstwa broni, gdy ważyły się losy chrześcijańskiego świata. Dlatego na jednym z komiksowych obrazków widać księcia i krzyżaka, jak razem wyruszają z Wrocławia do Legnicy.

EMM: Jak powstawały te rysunki?

JW: Wciąż nie odrobiłem lekcji z grafiki komputerowej – nie potrafię obsługiwać programów graficznych. Każdy rysunek to osobny obrazek formatu A3, który maluję równie pracowicie, jak mnich w benedyktyńskim skryptorium. Wszystko to potem skanują i umieszczają na stronach nasi ośrodkowi graficy komputerowi.

EMM: Niektóre twarze wydają się znajome.

JW: To też tradycja. Oglądając średniowieczne, renesansowe czy barokowe obrazy i rzeźby często natkniemy się na portrety osób z najbliższego otoczenia artysty. Za epitafium płacił mecenas – i on zwykle bywał sportretowany na klęczkach u stóp swego patrona. Ale na drugim planie pojawi się czasem autoportret artysty, święta będzie nosiła rysy jego żony lub córki. To także kwestia wygody – w obrębie komiksu poszczególne twarze pojawią się ujęte pod różnym kątem, ze zróżnicowana mimiką. Najłatwiej użyć własnej twarzy (dlatego kasztelan Godysław jest podobny do mnie), pojawia się też moja żona, córka i zięć oraz koledzy z pracy i wrocławscy dziennikarze. Robert Migdał z „Gazety Wrocławskiej” walczy z Mongołami z kadzielnicą w ręku jako mnich dominikański. Marcin Bradke, ze względu na podobne nazwisko występuje jako okrutny Batu Chan. Jest też prawdziwy dominikanin – ojciec Norbert Oczkowski, który organizował obchody jubileuszu wrocławskich dominikanów. Ta rocznica to zresztą jeszcze jeden z powodów powstania i wydania komiksu.

EMM: Jakie plany na przyszłość?

JW: Zastanawiam się nad zajęciem się legendami kilku europejskich miast. Myślę, że Stuttgart, miasto o ciekawej historii ma sporo takich opowieści. Fascynująca jest także Limes – granica między Cesarstwem Rzymskim i barbarzyńską Germanią, przebiegająca w południowych Niemczech. Wyobraźnię rozbudzać może także skała Lorelei na Renie oraz wiążąca się z nią opowieść o skarbie Nibelungów. Może zacznę od nich.

EMM: Dziękuję za rozmowę.

KWIATY DO POLSKI Tel: 07021 861 169
TANIO, SZYBKO I SOLIDNIE - ZAPRASZAMY
Przy zamówieniu podaj numer 06 – to mała niespodzianka
KWIATY uważa się za najbardziej elegancką formę okazywania uczuć
DLA jubilatów, solenizantów lub tak po prostu bez okazji
KAŻDEGO komu chcemy pogratulować, podziękować lub dodać otuchy
W naszej ofercie między innymi:
Bukiety okolicznościowe + sekt, piwa, wina lub bomboniera, kawa, maskotka, kosze kwiatowe, kosze obfitości, wiązanki, wieńce...
Kwiaty dostarczamy także na terenie całych Niemiec oraz innych państw
Barbara Müller
Fax: 07021 86 32 25
POL-KWIAT
EKSPRES KWIATOWY
www.polkwiat.eu

Razem we Wspólnej Europie

20 września br. odbył się w Monachium XIX Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury „Razem we Wspólnej Europie" (organizator – Stowarzyszenie Polonia, projekt i kierownictwo artystyczne – dr Elżbieta Zawadzka).

Foto: Marek Zborowski

W festiwalu udział wzięli wykonawcy z Polski i Niemiec – wokaliści, muzycy, tancerze oraz grupy taneczne. Jak co roku towarzyszył mu Finał Polsko-Niemieckiego Konkursu Piosenki, który wygrała piętnastoletnia Zofia Sydor z Krakowa.

Gościem specjalnym festiwalu był Michał Kaczmarek – niezwykły talent wokalny, absolwent Wydziału Kompozycji, Interpretacji i Edukacji Akademii Muzycznej w Katowicach, uczestnik i laureat wielu konkursów i festiwali, w tym tegorocznego w Opolu.

Dzień później, w niedzielę, uczestnicy festiwalu wzięli udział w wielkiej Paradzie Folkloru – Oktoberfest 2014, kończąc tym prestiżowym akcentem swój pobyt w Monachium.

Pakiet imprez okołofestiwalowych zamknie 16 listopada „Kuźnia talentów" – koncert Młodych Europejczyków poświęcony 10-leciu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej z udziałem utalentowanych artystów z Polski, Niemiec, Austrii i Łotwy.

KUŹNIA TALENTÓW

Niedziela,16 listopada, godz. 18.00
Sala: Anton-Fingerle-Bildungszentrum,
Monachium-Giesing, Schlierseestr. 47

Biznes w Niemczech

I edycja konkursu „Biznes w Niemczech" dobiegła końca. Przedsięwzięcie było objęte medialnym patronatem Mojego Miasta.

Aby wziąć udział w konkursie, należało nakręcić krótki film o produkcie lub usłudze, którą autor chciałby wprowadzić na rynek niemiecki. Spośród wielu ciekawych i nowatorskich projektów wyróżniono pięć. Nagrodą była wizyta studyjna w Monachium, która doszła do skutku we wrześniu br. Laureaci (Bartosz Ambrożkiewicz, Grzegorz Gwiazdowski, Edyta Kocyk, Małgorzata Stuła, Maciej Szurek) spotkali się m.in. z przedstawicielami instytucji i firm ułatwiających ekspansję zagraniczną. Zaprezentowali niemieckim przedsiębiorcom nagrodzone projekty oraz zapoznali się z warunkami ich wdrażania na tutejszym terenie. Odbyły się spotkania kurtuazyjne i zwiedzanie miasta.

Kolejna edycja konkursu „Biznes w Niemczech", którego organizatorem jest Justyna Gaj z Agencji JUSTA PR, planowana jest w przyszłym roku.

Na zdjęciu laureaci i organizatorzy w Monachium.

(Foto: Adelajda Kołodziejska)

Jesteśmy zobowiązani, żeby tutaj być

W niedzielę 28 września odbyły się uroczystości upamiętniające 75. rocznicę pierwszego transportu polskich więźniów do obozu koncentracyjnego w Dachau.

Pierwszy transport Polaków do obozu miał miejsce 16 września 1939 roku. Znaleźli się w nim mężczyźni z Górnego Śląska. W sumie w obozie koncentracyjnym w Dachau przebywało ponad 40 000 Polaków i 1 800 duchownych. Zamordowano 8 332 naszych rodaków.

Nabożeństwo ekumeniczne podzielone zostało na dwie części. Rozpoczęło się w znajdującej się na terenie obozu kaplicy Śmiertelnego Lęku Chrystusa. Następnie przeniesiono się do Ewangelickiej Kaplicy Pojednania, gdzie nastąpiła kontynuacja.

Niestety, z naszej polskiej strony tylko parafianie Polskiej Misji Katolickiej stanęli na wysokości zadania, czcząc swoją obecnością w Dachau pamięć pomordowanych rodaków. Z biało-czerwonymi flagami prezentowali się nader godnie.

– Jesteśmy w pewnym sensie zobowiązani, żeby tutaj być, bo nasi rodacy tutaj kiedyś byli i umierali. I chyba oglądają nas z góry i cieszą się, że tak niewymuszenie, po prostu, po ludzku o nich pamiętamy – powiedział Andrzej Halemba, członek Rady Parafialnej Polskiej Parafii w Monachium.

Uroczystość w Dachau zorganizował i poprowadził Ludwig Schmidinger, referent pastoralny Archidiecezji Monachium-Freising, przedstawiciel biskupa odpowiedzialny za Miejsce Pamięci KZ Dachau oraz dr Björn Mensing, pastor Ewangelickiego Kościoła Pojednania w na terenie byłego obozu KZ Dachau.

(jp, PPK)

Forum Polskich Przedsiębiorców

W dniu 10 października 2014 z inicjatywy Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP odbyło się w Norymberdze spotkanie polskich przedsiębiorców, poświęcone wybranym aspektom prawa pracy i prawa podatkowego, z punktu widzenia działalności polskich przedsiębiorców w Niemczech

Referat wprowadzający wygłosiła Radca Prawny – Anna Maria Miller z Monachium, która przedstawiła podstawowe regulacje prawne w zakresie wykonywania pracy przez Polaków na terenie Niemiec, w tym nowe – dotyczące płacy minimalnej. Drugi referat, poświęcony zagadnieniom księgowym i kwestiom prawa podatkowego, był dziełem Doradcy Podatkowego z Norymbergii – Meliny Lemonis.

Szkoleniowe spotkanie moderowała Radca WPHI Berlin – Katarzyna Rzeźniczek oraz współorganizator spotkania, Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia „Polscy Przedsiębiorcy w Norymberdze e.V." – Leszek Wzorek.

W szkoleniu, które odbyło się w ramach Forum Polskich Przedsiębiorców wzięło udział 30 osób, a miało ono miejsce w gościnnych progach Domu Krakowskiego (www.krakauer-haus.de).

(źródło: /KRz / WPHI Berlin, foto: karel-art-media)

Lekcja patriotyzmu

18 października br. podwójną lekcją patriotyzmu uraczono uczniów Polskiej Szkoły w Monachium, zwanej oficjalnie Szkolnym Punktem Konsultacyjnym przy Konsulacie Generalnym.

Podwójną, gdyż w tym dniu pierwszoklasiści ślubowali – na polską flagę z orłem w koronie – wzorowe wypełnianie obowiązków ucznia, zaś ich starsi koledzy uczestniczyli w spotkaniu z powstańcem warszawskim, sanitariuszką „Irmą".

„Irma" – dziś porucznik Irmina Zembrzuska-Wysocka, walczyła z niemieckim okupantem poczas II wojny światowej w szeregach Armii Krajowej, za co odznaczono ją Krzyżem Walecznych. Po wojnie i niewoli, przez 30 lat pracowała jako spikerka w Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w Monachium.

Na przyjęcie tak dostojnego gościa przygotowano wystawę poświęconą Powstaniu Warszawskiemu i bohaterskiej sanitariuszce. Pani Irma zwiedziła ją w towarzystwie uczniów i nauczycieli (na zdjęciu), by zaraz potem opowiadać o tamtych tragicznych latach na spotkaniu w wypełnionej młodymi słuchaczami sali.

Morgen – w jedności siła

W poniedziałkowy wieczór, 20 października 2014 roku, w monachijskim ratuszu odbyło się niecodzienne spotkanie. W jednej sali obrad zgromadzili się bowiem przedstawiciele większości nacji zamieszkujących stolicę Bawarii, a jest ich w mieście wiele, biorąc pod uwagę, że w niespełna półtoramilionowym Monachium 500 tys. jego mieszkańców nie ma niemieckich korzeni.

Sytuacja ta wymusiła – tak na cudzoziemcach, jak i na władzach miasta – stworzenie czegoś na kształt sieci, czy też platformy, skupiającej dziesiątki towarzystw, organizacji, stowarzyszeń i klubów utworzonych przez cudzoziemców na terenie Monachium.

Celem takiej dachowej organizacji będzie skoordynowanie i zwiększenie skuteczności działań pojedynczych grup, niemających częstokroć wystarczającej siły przebicia. Do nie mniej ważnych zadań platformy zaliczyć też należy reprezentowanie cudzoziemców w obszarach łączących ich wszystkich (rynek pracy, zasoby mieszkaniowe, przedszkola, zabezpieczenia socjalne).

Wydaje się, że karty zostały już rozdane, gdyż „w buty" takiej właśnie ponadorganizacyjnej platformy wskoczyła inicjatywa „Morgen", która na spotkaniu w ratuszu zaprezentowała komitet założycielski i zręby programu. Akces przystąpienia do niej zgłosiło już około 40 organizacji. W najbliższym czasie nastąpi ukonstytuowanie i uzyskanie przez „Morgen" statusu stowarzyszenia wyższej użyteczności.

Optymizmem napawa fakt, że w spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Grupy Inicjatywnej Polskie Organizacje w Monachium. Jest to ciało nowe, którego członkowie postanowili wziąć sprawy monachijskiej Polonii w swoje ręce.

Przewodniczącą Grupy jest Jolanta Sularz, nasza członkini w Radzie Cudzoziemców.

Tylko pogratulować i życzyć powodzenia!

(bezet)

HanseMerkur
Versicherungsgruppe

ZAPRASZAMY
do nowego biura
Johann-Clanze-Str. 24,
81369 München

Monika Fandrich
Hauptvertreterin – Agent ubezpieczeniowy
Johann-Clanze-Str. 24, 81369 München
Tel. 0170 314 6006, Fax 040 411 996 75589
monika.fandrich@hansemerkur.de
www.hansemerkur.de/web/monika.fandrich

od 01.10.2014 szukamy współpracowników

HanseMerkur
Versicherungsgruppe

powroty

Odrzucenie spadku

jako sposób na uniknięcie dziedziczenia długów

w świetle polskiego prawa spadkowego

cz.18

Szanowni Czytelnicy!

Przedstawiam Państwu kolejny artykuł z cyklu POWROTY – cyklu dobrze przyjętego przez Czytelników Mojego Miasta.
W dzisiejszym artykule omówię instytucję odrzucenia spadku jako sposób na uniknięcie dziedziczenia długów. Należy bowiem pamiętać, iż spadek to nie tylko majątek, ale też czasem długi spadkodawcy. Zanim więc spadkobierca przyjmie spadek, powinien sprawdzić, czy zobowiązania zmarłego nie przewyższą jego majątku. Do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia – ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku.

Spadkobierca na trzy możliwości:
- może przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (proste przyjęcie spadku),
- może przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza),
- może spadek odrzucić.

Proste przyjęcie

Proste przyjęcie oznacza, że w przypadku, gdy długi spadkowe będą większe niż wartość masy spadkowej, spadkobierca będzie za nie odpowiedzialny z całego swego majątku.

Przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza

Przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza oznacza, iż spadkobierca odpowiada za długi spadkowe tylko do wysokości wartości spadku.

Odrzucenie spadku

W przypadku odrzucenia spadku nie będzie musiał w ogóle spłacać wierzycieli. Nie można już odwołać swego oświadczenia o odrzuceniu spadku, dlatego ten krok trzeba dobrze przemyśleć. W miejsce tej osoby wchodzą jego dzieci i wnuki.
Odrzucić spadek może zarówno spadkobierca testamentowy, jak i ustawowy. Oświadczenie o odrzuceniu spadku należy złożyć w ciągu 6 miesięcy od momentu dowiedzenia się o powołaniu do dziedziczenia (spadkobierca ustawowy od dnia śmierci spadkodawcy, spadkobierca testamentowy od dnia, gdy dowiedział się o istnieniu testamentu). Dla osób niepełnoletnich lub ubezwłasnowolnionych termin liczony jest od dnia, gdy wiedzę w tym zakresie pozyskał ich przedstawiciel ustawowy. Brak złożenia oświadczenia w terminie 6 miesięcy oznacza proste przyjęcie spadku. Dla osób niepełnoletnich lub ubezwłasnowolnionych brak oświadczenia w terminie oznacza przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Oświadczenie o odrzuceniu spadku może złożyć tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych, w stosunku do innych osób takie oświadczenie może złożyć tylko ich przedstawiciel ustawowy za zgodą sądu opiekuńczego. Gdy spadkobierca umrze przed złożeniem takiego oświadczenia w ustawowym terminie, takie oświadczenie mogą w jego imieniu złożyć jego spadkobiercy.
Oświadczenie o odrzuceniu spadku składa się przed sądem miejsca zamieszkania lub przed sądem spadku, można je także złożyć przed notariuszem. Oświadczenie takie nie może być jednak odwołane. Spadkobierca musi wymienić osoby należące do kręgu spadkobierców, powołać wszystkie znane sobie testamenty oraz dołączyć akt zgonu spadkodawcy. Czasem zdarza się, iż spadkobierca celowo odrzuca spadek, by uchronić się przed własnymi wierzycielami. Wtedy w jego miejsce wejdą jego zstępni i to oni odziedziczą majątek. Przepisy kodeksu cywilnego chronią w takiej sytuacji wierzycieli. Jeżeli spadkobierca odrzuci spadek z pokrzywdzeniem wierzycieli, każdy z nich może domagać się, aby czynność ta w stosunku do niego została uznana za bezskuteczną. Mają oni na to termin sześciu miesięcy od dnia dowiedzenia się o odrzuceniu spadku.

Nieważność oświadczenia woli

Nieważne jest oświadczenie woli złożone pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu, lub złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne wyrażenie woli (choroba, starość i schorzenia z tym związane np. utrata pamięci). Nieważne jest również oświadczenie złożone pod wpływem błędu np. co do osoby spadkodawcy, tytułu powołania lub majątku (np. brak wiedzy o rzeczywistym majątku spadkodawcy). Za nieważne zostanie uznane również oświadczenie złożone pod wpływem gróźby, gdy ktoś będzie chciał zmusić spadkobiercę do odrzucenia spadku, a groźba ta jest poważna i dotyczy osoby lub majątku. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia może nastąpić tylko przed sądem, gdzie trzeba wykazać powody nieważności oświadczenia woli i je udowodnić. Spadkobierca musi również jednocześnie oświadczyć, czy spadek przyjmujeczy odrzuca. Prawo do uchylenia się od skutków oświadczenia woli pod wpływem błędu wygasa po upływie roku od jego wykrycia, a w razie groźby w ciągu roku od dnia, gdy stan obawy ustał. Do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden z nich spełni świadczenie, może żądać od pozostałych zwrotu zapłaconej kwoty proporcjonalnie do wysokości udziałów. Od chwili działu spadkobiercy odpowiadają tylko do wysokości swoich udziałów.

Podsumowanie

Należy podkreślić, że trzeba sobie zawsze zdawać sprawę, iż w skład spadku mogą również wchodzić długi spadkodawcy. I w skrajnych przypadkach spadek zamiast cieszyć, może narazić nas na utratę własnego majątku. Dlatego też trzeba zawsze podjąć starania w celu ustalenia, co wchodzi w skład spadku (w urzędach, bankach, ZUS, Urzędzie Skarbowym) przed podjęciem decyzji w przedmiocie przyjęcia czy odrzucenia spadku. Mamy na to 6 miesięcy od dnia śmierci spadkodawcy. Możemy to zrobić osobiście lub za pośrednictwem polskiego adwokata, który pomoże w załatwieniu wszelkich formalności i przeprowadzeniu sprawy spadkowej.

Monika Skrzypek-Paliwoda
A D W O K A T
reprezentująca w całym kraju sprawy Polaków mieszkających za granicą, prowadząca Kancelarię Adwokacką w Polsce pod nazwą SEMPER LEX Prawo i Podatki

Kancelaria Adwokacka
SEMPER LEX Prawo i Podatki
Adw. Monika Skrzypek-Paliwoda
ul. Kurzy Targ 5
50-103 Wrocław, POLSKA
tel.+48 71 79 38 900
tel. kom. +48 660 464 896
www.semperlex.pl
kancelaria.semperlex@gmail.com

FINANZ- UND UNTERNEHMENSBERATUNG

Geld allein ist auch keine Lösung. Es kommt darauf an, was man daraus macht – für sich persönlich, aber auch für die Allgemeinheit.

Inwestuj swój kapitał tam, gdzie możesz osiągnąć lepszą i odmienną metodę wzbogacania się.

OFERUJEMY:

- atrakcyjne ubezpieczenia
- ekologiczną energię elektryczną
- Inwestycje bez ryzyka i opodatkowania (złoto i srebro)
- Inwestycje w Immobilien z interesującym oprocentowaniem

ZAPRASZAMY

Adres Biura:
Häberlstr 19
80337 München
Fax. 089-536118

Gerhard Huber...0151/61128944

Jolanta Hetnar.....0163/8433448

EURO Profi Polskie Biuro

Ubezpieczenia
Obsługa firm - Serwis biurowy

Oferujemy kompleksową i fachową pomoc
dla Polaków przebywających na terenie Niemiec.

TERMINY PO WCZEŚNIEJSZYM UZGODNIENIU TELEFONICZNYM

Nürnberg/Fürth, Theresienstr. 40, 90762 Fürth

mgr **Agnieszka Wesołowska**
Mobil: 0176 / 76423294

Tel.: (089) 92566686 Fax: (089) 20930217

www.biuropolskie-wesolowska.eu

mgr **Monika Hutsch**
Mobil: 0157 / 71400567

Kancelaria Adwokacka

Olaf Groborz

Zakres możliwych porad prawnych:

- Doradztwo w zakresie prawa pracy
- Rejestracja działalności gospodarczej
- Zakładanie spółek cywilnych oraz kapitałowych
- Sprawdzanie i opracowywanie wszelkich typów umów gospodarczych i prywatnych
- Dochodzenie wierzytelności pozasądowo oraz sądowo
- Obrona przy wykroczeniach i w sprawach karnych

Donnersbergerstraße 46, 80634 München
S-Bahn Donnersbergerbrücke U1 Rotkreuzplatz

Tel.: 0 89/13 95 83 72 Fax.: 0 89/13 95 83 73 Email: olaf.groborz@gmx.de

---

UBEZPIECZ SIĘ

W STARYM ROKU

PO STAREJ CENIE!!!

UBEZPIECZENIA
- zdrowotne
- wypadkowe
- emerytalne

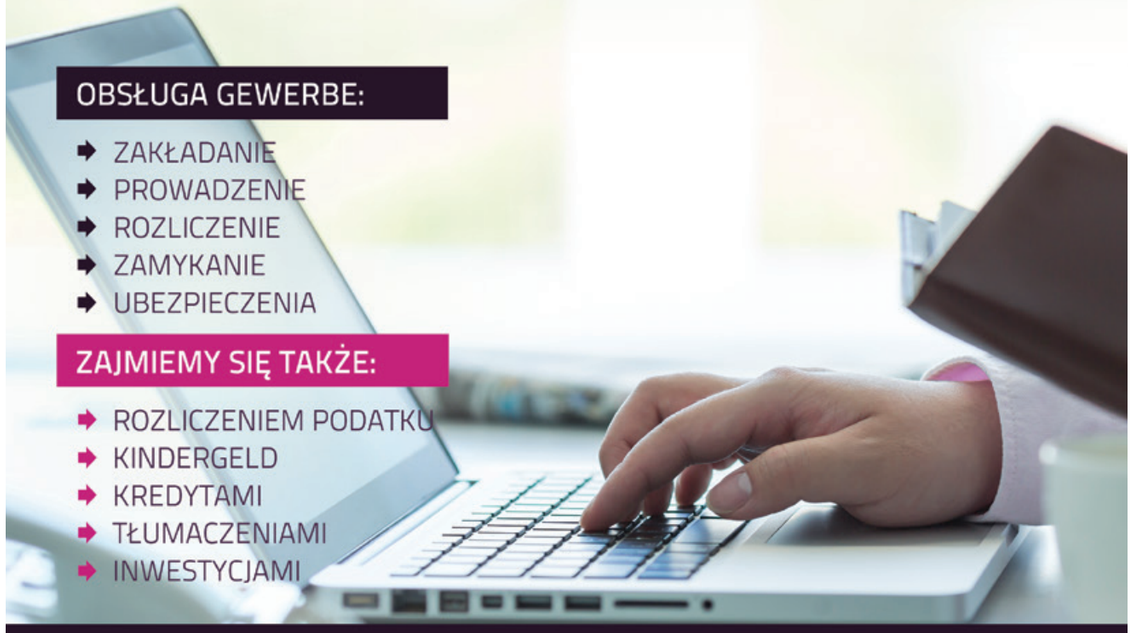
Łukasz Olejnik Fürstenriederstr. 284 81377 München
Mobil: **0-157-737-417-69**

---

pldf Polscy Doradcy Finansowi

euro-tax.pl

Kompleksowy, profesjonalny i nowoczesny serwis biurowy dla Twojej firmy!

OBSŁUGA GEWERBE:
- ZAKŁADANIE
- PROWADZENIE
- ROZLICZENIE
- ZAMYKANIE
- UBEZPIECZENIA

ZAJMIEMY SIĘ TAKŻE:
- ROZLICZENIEM PODATKU
- KINDERGELD
- KREDYTAMI
- TŁUMACZENIAMI
- INWESTYCJAMI

Od teraz Twoja księgowość będzie prosta jak nigdy dotąd!

Dajemy Ci do dyspozycji:

- Oprogramowanie dostępne w pełni w języku polskim
- Możliwość generowania faktury w języku niemieckim i polskim
- Przypomnienia o obowiązkach prawno-podatkowych w formie SMS i e-mail
- Łatwą i przystępną komunikację z Twoim biurem podatkowym
- Dostęp do wszystkich niezbędnych dokumentów, możliwy z każdego miejsca i o każdej porze!

Przyjdź do naszego biura w Monachium:

PLDF GmbH (Partner Euro-Tax.pl)
Polscy Doradcy Finansowi
Hanauerstr. 3, 80992 München

kontakt@pldf.de
(089) 590 68 590

wszystko w jednym miejscu

Serwis biurowy

AGATA ADAMEK

Obsługa i pomoc

w wypełnianiu formularzy
i uzyskiwaniu świadczeń socjalnych

Tel.: 089 / 41 41 41 357 Mobil: 0151 / 290 734 59
Fax: 089 / 41 41 41 358
E-Mail: bueroserviceaa@web.de

Ubezpieczenia

bezpłatne doradztwo

ADAM LANGER
Geprüfter Versicherungsfachmann IHK

Doradzam w zakresie ubezpieczeń:
Zdrowotnych
Emerytalnych
Samochodów, Assistance
Wypadkowych
Odpowiedzialności Cywilnej

Mobil: 0176 / 103 404 61 Tel. 089 / 41 41 41 355
Fax: 089 / 41 41 41 356
E-Mail: service.langer@gmail.com

Księgowość

b.b.h. lohnsteuerhilfeverein e.v.
Buchhaltung/Lohnabrechnung

CLAUDIA MÜCKE

Tel: 089 / 41 41 41 353 Mobil: 0178 / 186 73 09
Fax: 089 / 41 41 41 354
E-Mail: claudia-muecke-bueroservice@t-online.de

Oszczędność czasu zawsze z korzyścią

Makler ubezpieczeniowy

porady i informacje ubezpieczeniowe

ŁUKASZ SOWADA
Geprüfter Versicherungsfachmann IHK

Ubezpieczenia:
OC firm i prywatne
komunikacyjne
emerytalne i na życie
zdrowotne i wypadkowe

Tel. 089 / 41 41 41 351 Mobil: 0176 / 104 224 97
Fax: 089 / 41 41 41 352
E-Mail: lukasz.sowada@gmail.com

Thalkirchnerstraße 184, 81371 München

dojazd Metro U3 - stacja Brudermühlstraße

Od ponad 25 lat z Wami Ireneuszem Czlonką

- Księgowość
- Podatki
- Obsługa firm i osób prywatnych

Dypl. Księgowy
certyfikat Steuerberaterkammer

Tel. 089/570 21 40 Fax 089/41 41 11 31 Ludwig-Richter-Str. 17 80687 München

Buchhaltung & Büroservice

Księgowość i Serwis biurowy Izabela Sozoniuk

Oferujemy kompleksową obsługę firm:

- księgowość
- adres biurowy i usługi biurowe
- tłumaczenia i pomoc w wypełnianiu formularzy
- oraz inne konsultacje

B&BS
Buchhaltung & Büroservice

Mitglied im Bundesverband selbständiger Buchhalter und Bilanzbuchhalter

Jutastr. 7 80636 München
U-Bahn: Mailingerstraße (U1)
Tel: 089 51 99 76 38
Mobil: 0162 41 43 601
www.sozoniuk.de

SERWIS BIUROWY

ANNA GŁĄB

ADRES BIURA:
Zschokkestr. 69 (U-5 Friedenheimerstr.)
80686 München
Mobil: 0151/25295960
Tel.: 089/520 1111 4
Fax: 089/520 1111 6
E-Mail: anna.glab@onet.eu

- Ubezpieczenia
- Tłumaczenia
- Księgowość
- Pomoc w prowadzeniu firmy
- Doradztwo

VESTNER

Personaldienstleistung
Familienbetrieb seit 150 Jahren
Szukamy pracowników:
–monter instalacji sanitarnych
–monter instalacji wentylacyjnych
–monter instalacji przeciwpożarowych
Oferujemy pewne miejsca pracy
www.vestner-online.de
info@vestner-online.de
H. VESTNER GmbH
Erlangen · Dresden · Tel. (0 91 31) 8 85 30
Mit dem Qualitätssiegel DIN EN ISO 9001

Kancelaria Podatkowa

Dipl.-Kfm.
Paweł Madżarow
Steuerberater

Wasserburger Landstr. 200
81827 München
p.madzarow@gmail.com
Tel.: **01795468121**
Tel.: **089/99936501**
Fax: **089/99936502**
Terminy po telefonicznym
lub mailowym uzgodnieniu

- **doradztwo podatkowe**
- **księgowość**
- **sporządzanie zeznań podatkowych**
- **korespondencja z urzędami skarbowymi**

www.steuerberater-madzarow.de

Świadczenia socjalne

Ostrzejsze kary dla nieuczciwych emigrantów

Mają wejść w życie przepisy skuteczniej zapobiegające wyłudzaniu świadczeń socjalnych (głównie zasiłków na dzieci - kindergeld) przez przybyszów z innych krajów Unii Europejskiej.
Planuje się wprowadzenie bardzo dotkliwych kar finansowych, a w szczególnych sytuacjach nawet wydalenia z Niemiec.

Coraz częściej wykrywane są przypadki występowania o zasiłki w różnych landach i pobierania kilku świadczeń na to samo dziecko, a nawet na dziecko fikcyjne. Dlatego, w przyszłości do uzyskania kindergeldu potrzebne będą numery identyfikacji podatkowej zarówno rodziców, jak i ich pociech.

Kolejnym ważnym punktem projektu ma być walka z pracującymi „na czarno" oraz wyłudzającymi zasiłki dla bezrobotnych. Rząd zastanawia się nad wprowadzeniem sześciomiesięcznego okresu pobytu na terenie kraju, po upływie którego, w przypadku nie znalezienia pracy, ubiegający się o nią będzie musiał opuścić Niemcy.

Coraz częściej powstają szajki, głównie wśród obywateli Rumunii i Bułgarii, które specjalizują się w wyłudzaniu świadczeń socjalnych. Według projektu, osoby zaangażowane, w taki proceder będą natychmiastowo wydalane z terenu państwa i karane finansowo.

Przed wyborami do Parlamentu Europejskiego kanclerz Merkel powiedziała - *Unia Europejska nie jest unią socjalną.* Obecne działania mogą świadczyć o tym, że kanclerz nie rzuca słów na wiatr.

(p)

Izabela S. Demacker
Rechtsanwältin

UWAGA!
OD 01.07.2014 NOWY ADRES

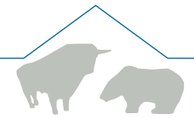
Doradztwo prawne w języku polskim i niemieckim
z uwzględnieniem niemiecko - polskich przepisów prawnych
w dziedzinach:

prawa rodzinnego i spadkowego | prawa pracy
prawa karnego oraz wykroczeń | prawa gospodarczego
prawa ruchu drogowego

Tel.: 0 89 | 85 63 63 55

Müllerstr. 40
80469 München

www.kanzlei-demacker.de
info@kanzlei-demacker.de

MICHAEL KROLL
Immobilien-Finanz-und Versicherungsmakler gemäß § 34c, d Abs. 1 der GewO
Vermittlung von
Immobilien, Versicherungen & Kapitalanlageprodukten

UBEZPIECZENIA - FINANSE - NIERUCHOMOŚCI - KREDYTY
ponad 100 Firm Ubezpieczeniowych ■ ponad 100 Banków

KONTAKT:
Biuro München
tel.: 089/ 99940281
fax: 089/99940282
mob.: 0173/39 11 579
Biuro Rohrbach
tel.: 08442/953 948
fax: 08442/958 586
mob.: 0173/39 11 579

Na pewno
znajdę właściwy produkt
dla Państwa.

działalność na terenie:
München, Dachau,
Augsburg, Landshut,
Ingolstadt,
Pfaffenhofen i okolic

www.immo-finanz-kroll.de

PIENIĄDZE NA DZIECI KINDERGELD

Bazując na wieloletnim doświadczeniu kompetentnie pomagamy osobom pracującym w Niemczech (polskie kontrakty, umowy o pracę i firmy jednoosobowe „Gewerbe") przy złożeniu wniosku, oraz kompleksowym tłumaczeniu (bez udzielania porad prawnych) wszystkich pism i formularzy urzędowych otrzymanych z Kasy Świadczeń Rodzinnych, dotyczących procedury uzyskania niemieckiego zasiłku na dzieci (Kindergeld) w wysokości **184,- € miesięcznie** (oraz **nadpłaty do 4 lat wstecz**) na dzieci mieszkające w Polsce do ukończenia 25-go roku życia, jeśli nadal kontynuują lub kontynuowały naukę.

Oferujemy tanie i bardzo dobre
UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE

Tel.: **0179 484 50 63** lub **(030) 367 533 40**
SUERTE, Sławomir Wawrzyniak, Postfach 200318, 13513 Berlin
!!! Obsługujemy osoby z całych Niemiec !!!
www.kindergeld.com ▲ E-Mail: kontakt@kindergeld.com

Żaden podatnik nie jest zobowiązany do takiego przedstawienia rzeczy, aby musiał zapłacić podatek. Każdemu wolno jest starać się go unikać lub kształtować tak, aby dług podatkowy był jak najmniejszy.
(BHF-Urteil vom 20.05.1997, Az. VIII B 108/96)

DORADCA PODATKOWY
Steuerberaterin

Magister Ekonomii Agnieszka Jaros

Współpraca z **Adwokat Marzeną Stantic**
81677 **München**
Klausenburger Straße 9 Geb. C
tel.: **089/909 387 85**, fax.: **089/820 86 141**
tel. kom.: **0179/298 67 70**

89335 **Hochwang**
Zur Herrgottsruhe 6
tel.: **08223/409 677**, fax.: **08223/409 678**

e-mail: info@jaros-steuerbuero.de

Kompletny serwis biurowy dla pracowników i osób posiadających firmę w Niemczech.

Jestem magistrem ekonomii. Mam wszystkie niemieckie uprawnienia doradcy podatkowego.*

Oferuję pomoc i wypełniam oświadczenia podatkowe, robię księgowość i bilanse przedsiębiorstw.

Obliczam pensje pracownicze, potwierdzam dochody oraz wykonuję rozliczenia roczne.

Udzielam wszelkiej pomocy w sprawach podatkowych oraz innych, koniecznych przy prowadzeniu firmy w Niemczech.

Reprezentuję interesy klienta przed każdym urzędem oraz prowadzę niezbędną korespondencję.

Zatrudniam tylko wykwalifikowanych pracowników (Steuerfachangestellte und Bilanzbuchhalter), którzy udzielą Państwu fachowych porad oraz pomogą we wszystkich sprawach urzędowych.

Biuro jest czynne codziennie od poniedzialku do soboty.

* W Niemczech do doradctwa podatkowego uprawnione są tylko osoby spełniające wymogi określone ustawą podatkową i posiadające tytuł doradcy.
* Tytułem doradcy podatkowgo może legitymować się tylko osoba, która zdała jednolity w całych Niemczech egzamin państwowy.

www.jaros-steuerbuero.de

Wiek	KV E 300	PPV	Suma
0-15	91,73		91,73
16-20	70,29	13,04	83,33
21	158,29	13,42	171,71
22	165,55	13,82	179,37
23	172,73	14,23	186,96
24	179,72	14,66	194,38
25	186,43	15,11	201,54
26	192,91	15,58	208,49
27	198,51	16,07	214,58
28	203,93	16,57	220,50
29	209,23	17,11	226,34
30	241,50	17,66	259,16
31	218,77	18,24	238,01
32	224,84	18,85	243,69
33	230,01	19,48	249,49
34	235,30	20,15	255,45
35	240,79	20,85	261,64
36	246,48	21,58	268,06
37	252,27	22,35	274,62
38	258,34	23,16	281,50
39	264,68	24,01	288,69
40	271,35	24,90	296,25
41	278,31	25,84	304,15
42	285,47	26,83	312,30
43	292,84	27,88	320,72
44	300,42	28,98	329,40
45	308,18	30,15	338,33
46	316,09	31,37	347,46
47	323,53	32,67	356,20
48	330,99	34,03	365,02
49	338,43	35,48	373,91
50	345,83	37,00	382,83
51	353,20	38,62	391,82
52	362,16	40,34	402,50
53	371,20	42,15	413,35
54	380,26	44,08	424,34
55	389,33	46,12	435,45
56	398,40	48,30	446,70
57	407,44	50,61	458,05
58	416,46	53,09	469,55
59	425,43	55,74	481,17
60	434,32	58,58	492,90

Płacisz za wysoką składkę na ubezpieczenie zdrowotne?
Porównaj składki, wybierz najlepszą taryfę i zmień teraz!!!

HUK-COBURG
Krankenversicherung

Zadzwoń, zapytaj o szczegóły !!!

Przedstawiciel: Grażyna Szkultecka
Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089 / 86 36 98 32
Tel: 0170 / 10 71 849

FINANZtest Dezember 2008 – Private Kranken Vollversicherung für Selbstständige und Angestellte – Plätze 1+2

KV = składka miesięczna na ubezpieczenie zdrowotne i dodatek ustawowy
(Krankenversicherung mit gesetzlichem Zuschlag)

E 300 = taryfa ekonomiczna z udziałem własnym 300 €
(Einsteigertarif mit 300 € Selbstbeteiligung)

E 1500 = taryfa ekonomiczna z udziałem własnym 1.500 €
(Einsteigertarif mit 1500 € Selbstbeteiligung)

PPV = składka miesięczna na obowiązkowe ubezpieczenie pielęgnacyjne
(Pflegepflichtversicherung)

Suma = łączna składka miesięczna (ubezpieczenie zdrowotne z dodatkiem ustawowym i z ubezpieczeniem pielęgnacyjnym)

Wiek	KV E 1500	PPV	Suma
0-15	16,95		16,95
16-20	29,39	13,04	42,43
21	71,70	13,42	85,12
22	77,18	13,82	91,00
23	82,01	14,23	96,24
24	86,26	14,66	100,92
25	90,00	15,11	105,11
26	93,05	15,58	108,63
27	95,65	16,07	111,72
28	97,88	16,57	114,45
29	99,87	17,11	116,98
30	101,74	17,66	119,40
31	103,53	18,24	121,77
32	105,57	18,85	124,42
33	107,70	19,48	127,18
34	109,95	20,15	130,10
35	112,35	20,85	133,20
36	114,96	21,58	136,54
37	117,54	22,35	139,89
38	120,34	23,16	143,50
39	123,40	24,01	147,41
40	126,71	24,90	151,61
41	130,31	25,84	156,15
42	134,21	26,83	161,04
43	138,40	27,88	166,28
44	142,86	28,98	171,84
45	147,59	30,15	177,74
46	152,56	31,37	183,93
47	157,84	32,67	190,51
48	163,33	34,03	197,36
49	168,04	35,48	204,52
50	174,91	37,00	211,91
51	180,97	38,62	219,59
52	187,18	40,34	227,52
53	193,52	42,15	235,67
54	186,59	44,08	244,07
55	206,40	46,12	252,52
56	212,81	48,30	261,11
57	219,21	50,61	269,82
58	225,59	53,09	278,68
59	231,97	55,74	287,71
60	238,34	58,58	296,92

GREAT PLACE TO WORK® DEUTSCHLANDS BESTE ARBEITGEBER 2014

Personal HOFMANN®

Wir sind eine internationale Unternehmensgruppe mit über 20.000 Mitarbeitern in Deutschland, Österreich, England, der Tschechischen Republik und den USA.
Wann dürfen wir Sie begrüßen?
www.hofmann.info

Für renommierte Unternehmen aus dem Raum München suchen wir zum nächstmöglichen Zeitpunkt mehrere:

Staplerfahrer (m/w)	CNC-Fachkräfte (m/w)	Maschinenbauer (m/w)
Lagermitarbeiter (m/w)	Elektriker (m/w)	Instandhalter (m/w)
Produktionsmitarbeiter (m/w)	Heizungsbauer (m/w)	Werkzeugmechaniker (m/w)
Anlagenführer (m/w)	Schweißer (m/w)	Kfz-Mechatroniker (m/w)

I. K. Hofmann GmbH
Riesenfeldstr. 16
80809 München
Tel.: 089/3574668-0
muenchen3@hofmann.info
www.hofmann.info

STEGMANN
Personaldienstleistung

Praca w Niemczech

Stanowiska:

- branża przemysłowa
  - spawacz MIG, MAG, TIG, ślusarz
  - mechanik samochodowy
  - lakiernik przemysłowy, samochodowy
  - elektryk, elektronik, mechatronik
  - monter instalacji sanitarnych i klimatyzacji
- branża gastronomiczna
  - kucharz / kucharka
- branża medyczna
  - pielęgniarka / pielęgniarz

Wymagania:

- dobra znajomość języka niemieckiego
- kilkuletnie doświadczenie w zawodzie

Oferujemy:

- umowę na niemieckich warunkach
- atrakcyjne wynagrodzenie plus dodatki
- zakwaterowanie opłacone przez firmę
- opiekę w Niemczech przez koordynatora

Stegmann
Personaldienstleistung GmbH
Ridlerstrasse 37 • 80339 München
Tel. +49 89 747218 - 20
Kom. +49 172 4090521
joanna.gos@stegmann-personal.de

Nowe kursy języka niemieckiego

Kursy języka niemieckiego kontynuowane są w nowej siedzibie

- Kursy językowe o różnym stopniu zaawansowania (A1/A2/B1/B2/C)
- Kursy językowe dla pracowników zmianowych „Deutsch neben der Arbeit“
- Kursy dla osób 40+ „Zu schnell? Kein Problem“
- Kursy dla mam z dziećmi „Mama und Kind (Deutschkurs mit der Kinderbetreuung)“
- Intensywne kursy językowe dla dzieci, połączone z zabawą i zajęciami integracyjnymi (3 godz. dziennie 5 razy w tygodniu)
  - Deutsch & Spaß am Vormittag (poranny, dzieci 3 - 6 lat)
  - Deutsch am Nachmittag (popołudniowy, dzieci 6 - 10 lat)
- Zajęcia indywidualne z lektorem, konwersatoria

Lingua Germanica & Polonica
Institut für Sprachen und Kultur e.K.
Nasz adres: Theresienstraße 124, 80333 (róg Augustenstraße, stacja metra U2 Theresienstraße)
TEL: 0179 8298747, 089/12037930
MAIL: german.translatio@gmx.de
WWW: lingua-institut.de
Facebook: Lingua Germanica Aleksandra Radojewska

ADALMAR
www.prasa-polska.com

KOLPORTAŻ PRASY POLSKIEJ NA TERENIE EUROPY ZACHODNIEJ
SPRZEDAŻ HURTOWA 030-77391863
PRENUMERATA 030-77391864

USŁUGI KURIERSKIE DO 1 TONY Z BELGII, HOLANDII i NIEMIEC DO POLSKI

ALMONT SYSTEM Wintergarten Fabrik

z 16 letnim doświadczeniem

Wszystkie nasze wyroby wykonujemy na sprawdzonych systemach polskich i niemieckich

oferujemy:

- ogrody zimowe
- nietypowe konstrukcje przestrzenne
- fasady
- rolety i markizy
- drzwi harmonijkowe i przesuwane
- okna i drzwi z PCV i aluminium
- zabezpieczenia antywłamaniowe

zapewniamy:

- wysoką jakość produktów
- dogodne terminy
- atrakcyjne ceny
- realizacje w kraju i zagranicą

Zapraszamy do współpracy firmy handlowe oraz producentów stolarki

www.almontsystem.pl www.almont.de

Almont System Fabryka Ogrodów Zimowych
43-356 Bujaków, ul. Bielska 3
biuro: tel./fax: 0048 33 814 41 59
fax/automat: 0048 33 821 10 12
e-mail: ogrodyzimowe@almontsystem.pl

www.my-finance24.de

Weź finanse, ubezpieczenia i oszczędności w swoje ręce. **24 godz. na dobę** Rufen Sie uns an: Tel. 0941-78036707

MY-FINANCE 24
my-finance24.de

PORADY BEZPŁATNE I OBIEKTYWNE

Finansowy doradca niezbędny w każdym domu!!!

- w 4 min. policzysz i założysz dla siebie ubezpieczenie auta lub motoru
- w 3 min. znajdziesz najkorzystniejszy kredyt na dowolne cele (od 2,82%)
- w 2 min. dopasujesz wg własnych potrzeb giro-konto bez opłat lub kartę kredytową
- w 2 min. policzysz dla siebie najkorzystniejszy prąd i gaz oraz wypełnisz umowę
- dowiesz się, jak bezpiecznie i rentownie ulokować swoje pieniądze czy też wybrać swój wymarzony dom

To wszystko bez pośredników, bez prowizji i w każdej chwili, a w przypadku problemów, pytań czy dodatkowych porad, służymy telefonicznym, darmowym serwisem przed i po zawarciu umowy, również w języku polskim.

MY-FINANCE24.de – to Twoje finanse każdego dnia!!!

MOJA KSIĘGOWOŚĆ JEST W DOBRYCH RĘKACH

Büro · Buchhaltung · Lohnbuchhaltung

- księgowanie bieżących operacji gospodarczych
- nadzór dłużników i wierzycieli
- sortowanie i porządkowanie dokumentów księgowych
- wsparcie przy bieżących postępowaniach firmowych
- nadzór terminów świadczeń podatkowych
- przygotowanie dokumentów, ułatwiających wszelkie decyzje przedsiębiorcze
- pomoc w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej w Niemczech

Mitglied im Bundesverband selbständiger Buchhalter und Bilanzbuchhalter

80336 München Paul- Heyse-Str. 6 T: 089 / 322 123 78 F: 089 / 322 123 79

Company Support GmbH.

GWARANTUJE FACHOWE USŁUGI DLA POLONII

Księgowość

Buchhaltung / Lohnbuchhaltung

Serwis Biurowy

Bunzlauerstr. 38, 80992 München

TEL +49 (0)89 **96 05 27 47**
FAX +49 (0)89 **96 05 27 48**

S1/U3 Moosach
Tramwaj - 20 Moosach Bahnhof
Autobus - 51 / 162 / 169 Moosach Bahnhof

KANCELARIA PODATKOWA

Swantje Dera

DORADCA PODATKOWY

PUTZBRUNNER STR.82, 81739 MÜNCHEN

Oferujemy kompleksową i indywidualną paletę usług doradztwa gospodarczego i podatkowego dla przedsiębiorców, a także dla firm jednoosobowych i osób fizycznych.

Posiadamy specjalistyczną wiedzę fachową i doświadczenie w obsłudze klientów zagranicznych, szczególnie z Polski.

Naszym atutem jest szybka i profesjonalna obsługa przy uwzględnieniu wszystkich przywilejów podatkowych.

prosimy o kontakt:

JADWIGA KRZYŻANOWSKA-PANCURAK TELEFON: 089/92927798
poniedziałek i środa w godz. 8.00 - 18.00

Wir behandeln alle Typen

Ortodoncja

Dr.med. dent Agnieszka Gremminger

Berg-am-Laim-Str. 147, 81673 München — Tel. 089/43 10 93 30, Fax 089/43 10 93 32
Riem-Arcaden, Werner Eckert Str. 10, 81829 München — Tel. 089/43 57 07 57
Poing, Alte Gruber Str. 6 — Tel. 08121/9 95 90 55

info@dr-gremminger.de www.dr-gremminger.de

The Word Prodigy - Ewa Bembnista

Übersetzungen · Dolmetschen
Consulting · Arbeitsvermittlung

Tłumacz przysięgły

języka polskiego i niemieckiego

Moja oferta:

Tłumaczenia: uwierzytelnione, zwykłe, ustne i pisemne we wszystkich zakresach

Doradztwo i pomoc w formalnościach w niemieckich urzędach: załatwianie zasiłków (np. Kindergeld, na mieszkanie, utrzymanie itp.), wypełnianie formularzy, sporządzanie pism urzędowych

Pomoc w poszukiwaniu pracy i mieszkania

Dane adresowe:
Fasanenstr. 148,
82008 Unterhaching

Dojazd z Monachium:
S3, kierunek Holzkirchen, przystanek Fasanenpark

Tel.: **015777453603**
info@wordpro.eu

www.wordpro.eu

KOREPETYCJE

z języka niemieckiego

mgr Katarzyna Dendys
tel. 0176/272 320 58

bez trudu bezpośrednio do Ciebie!!!

Moje Miasto
polonijne czasopismo
z dostawą do domu!

ZADZWOŃ
0871 97 46 335
lub
0163 153 00 57

. reklama polskich usług . porady . publicystyka .
. wydarzenia . kalendarium imprez .

Übersetzungen & Consulting

PARTNER HANDLOWY **LYONESS**

I N T E R S E R V I C E

Serdecznie zapraszam do korzystania z szerokiej oferty usług
Biura Tłumaczeń i Informacji Agnieszki Miller

- tłumaczenia zwykłe i przysięgłe wszelkich tekstów i dokumentów z języka polskiego na niemiecki oraz inne języki świata
- tłumaczenia ustne podczas negocjacji handlowych i konferencji, organizacja spotkań biznesowych, asysta podczas targów, kongresów, delegacji, rezerwacja hoteli, pomoc w organizacji wyjazdów turystycznych
- pomoc w formułowaniu pism urzędowych i w wypełnianiu formularzy
- informacje dotyczące zawierania związków małżeńskich, podjęcia studiów wyższych, nostryfikacji dyplomów itd.
- pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych w Niemczech oraz w Polsce (np.: legalizacje i transkrypcja dokumentów stanu cywilnego)

oraz

- profesjonalna obsługa firm jednoosobowych oraz spółek: rzetelna obsługa biurowa, doradztwo i pomoc w fazie podejmowania działalności gospodarczej oraz podczas jej wykonywania

Biuro Tłumaczeń i Informacji Agnieszka Miller
Ismaninger Str. 65, 81675 München

Tel. +49 (0)89 / 688 5005
Fax +49 (0)89 / 41929022
Mobil: +49 (0)172 / 7743443
Mobil: +49 (0)152 / 02019653
E-mail: post@a-miller.de

www.a-miller.de

BURGER ÜBERSETZUNGEN

BEATA BURGER

Tłumacz przysięgły (język polski i niemiecki)

Członek Federalnego Związku Tłumaczy (BDÜ)

Drodzy klienci,
serdecznie dziękuję za okazane mi wieloletnie zaufanie.
Z przyczyn zawodowych przenoszę swoją działalność z Monachium do Düsseldorfu.
Zapraszam zatem do skorzystania z moich usług tłumaczeniowych
w Nadrenii Północnej-Westfalii!

Mój adres od 1 października 2014 r.: Siemensstr. 7, 40227 Düsseldorf
tel.: **(0 211) 984789-11** lub **0151 647 259 73,** fax: **(0 211) 984789-12**
e-mail: **beata.burger@burger-uebersetzungen.de**
www.burger-uebersetzungen.de

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

języka polskiego i niemieckiego

- wieloletnie doświadczenie
- teksty ekonomiczne, prawnicze, urzędowe
- świadectwa i inne dokumenty
- uwierzytelnienia
- tłumaczenia ustne

Anna Reißig

Altstadt 105, 84028 LANDSHUT
Tel./Fax: **0871 / 97 50 44 59**
Mobil: **0170 / 2 44 09 69**
E-Mail: **anna.reissig@t-online.de**
www.polnisch-niemiecki.com

SYCHer Sprachen Sprechen

SZKOŁA JĘZYKOWA & BIURO TŁUMACZEŃ

- kursy językowe: niemiecki, angielski, włoski, hiszpański i inne
- różnorodne formy kursów
- specjalne oferty dla firm
- tłumaczenia

NASZYM CELEM JEST ZREALIZOWANIE PAŃSTWA CELÓW!

SYCHer Sprachen Sprechen · M.A. Aneta Sych · Dachauer Straße 178 · 80992 München
www.sych-sprachdienstleistungen.de · Tel. +49 (0)89-14 90 39 58 lub +49 (0)172-7 86 94 59

Staatlich geprüfte, öffentlich bestellte und allgemein beeidigte Übersetzerin und Dolmetscherin
für die polnische Sprache - BDÜ

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

języka polskiego i niemieckiego

Dorota Czerwinski-Gröschl

Uwierzytelnione tłumaczenia we wszystkich zakresach:
tłumaczenia ustne, dokumenty i pisma urzędowe, świadectwa i dyplomy, formularze, wnioski itd.

Autharistr. 50, 81545 München
tel. 089/69 37 94 05, 0173/38 72 725
dorota.czg@gmx.net

Proszę o telefoniczne uzgodnienie terminu!

KĄCIK PIĘKNOŚCI

www.orlandowho.com

Orlando

I znowu zbliża się koniec roku

Czy wam również, moi Drodzy, ten czas tak leci jak mi? Dopiero obchodziliśmy Nowy Rok, a wkrótce czeka nas następna taka okazja. No tak, ja myślę, że nasz tryb życia, obowiązki i pogoń za jutrem powoduje to, że czas przemyka przed naszymi oczami jak strzała. Ja również nie mogę uwierzyć, że już 4 lata piszę dla magazynu MM, dlatego też zdecydowałem się tym razem wrócić po raz pierwszy do moich poprzednich artykułów. Przybyło wielu nowych czytelników, młodzi – już dorośli, zatem dla wszystkich jeszcze raz przekazuję moje najlepsze porady dotyczące urody.

Gorący ręczniczek

W sprzedaży są małe kwadratowe ręczniczki do twarzy, które każdy powinien mieć w domu. Przed makijażem albo jeszcze lepiej – codziennie rano, zamaczamy go w dość gorącej bieżącej wodzie i trzymając w obu rękach przecieramy nim dokładnie twarz. Tę procedurę powtarzamy 3-4 razy, aż nastąpi uczucie ciepła i świeżości.

Tym sposobem twarz stanie się czysta, rozgrzana, pory się otworzą i wszystkie zabrudzenia lub tłuszczowa wydzielina (sebum) wydobędzie się na zewnątrz. Ponieważ ręczniczek jest z froty, zabieg ten ma działanie zbliżone do pilingu – powoduje, że skóra robi się gładsza.

Kawa, herbata, alkohol & Co

Przy uwidacznianiu się naczynek krwionośnych na powierzchni twarzy nie powinno się spożywać kawy, czarnej herbaty lub alkoholu. Również różnego rodzaju sauny powodują rozszerzanie się naczynek krwionośnych i ich pękanie. Naturalnie ciężko jest wszystkiego sobie odmawiać, ale należy zachować umiar. Również stres jest bardzo niekorzystny dla naszej skóry. Naukowcy udowodnili, że podwyższony poziom hormonów stresu obniża w naszym ciele produkcję naturalnych antybiotyków, które zwalczają drobne stany zapalne. Powoduje to niedoskonałości skórne. Kto żyje w permanentnym stresie – ten jest bardzo podatny na obniżenie regeneracji skóry.

Tonik i krem

Rozgrzana i nawilżona przez gorący ręczniczek skóra łatwiej przyjmuje nakładane preperaty, które wnikają w głębsze jej warstwy. U osób starszych potrzebuje ona większej ilości aktywnych minerałów i witamin, które wchodzą w skład toników. Bardzo ważne jest, aby dobrze wmasować tonik, krem nawilżający lub natłuszczający (zależnie od rodzaju skóry). Krótki masaż ujędrnia tkanki, a skóra nabiera młodszego i zdrowszego wyglądu.

Odpowiednie dobranie pudru i podkładu

Nie jest łatwo dopasować właściwy podkład, choćby ze względu na setki produktów różnej jakości i przeznaczenia. Na rynku są podkłady nawilżające, matujące, reflektujące lub liftingujące. Najłatwiej jest dobrać odcień porównując go z kolorem skóry poniżej ucha, na połączeniu twarzy i szyi. W tym miejscu skóra nie ma przebarwień ani popękanych naczynek krwionośnych. Innych odcieni naturalnie używamy latem, a innych zimą. Nakładanie powinno być zawsze skromne i wyłącznie w miejscach, gdzie rzeczywiście jest to potrzebne, aby zaoszczędzić sobie efektu maski na twarzy.

Tajemnice piękności starożytnego Egiptu i moc sody oczyszczonej

Egipcjanki używają sody oczyszczonej w wielu preparatach, np. przeciw zmarszczkom mieszają ją z naturalnym woskiem pszczelim, kilkoma kroplami olejku z żywicy olibanowej (frankincense) oraz olejku ze słodkich migdałów, to wszystko ucierają z odrobiną wody, aż powstanie miękka masa. Następnie nakłada się ją na twarz i oczy, zostawia aż wyschnie i spłukuje ciepłą wodą. Tę procedurę o wspaniałym działaniu powtarzajcie 2-3 razy w tygodniu.

Kokos jako naturalny środek odmadzający

Podczas mojego pobytu w Egipcie natarto mnie gorącymi wiórkami kokosowymi i zawinięto jak mumię w ręczniki – tak leżałem przez 15 min. Po spłukaniu wiórków nie mogłem wyjść z podziwu – jak przepięknie pachniała moja skóra, która stała się rewelacyjnie miękka, a moje samopoczucie znacznie się poprawiło. Jak możemy zrobić to w domu? Kupujemy świeży

orzech kokosowy, który wcale nie jest drogi, trzemy na tarce jego miąższ, zalewamy gorącą wodą (ale tylko tyle, aby powstała zwięzła masa) i nacieramy całe ciało, zawijamy się w kąpielowy ręcznik albo szlafrok na 15-minutowy relaks – będziecie zachwyceni efektami!

Tutaj kilka innych tajemnic:

1. Przeciwko reumatyzmowi – 3 części olejku sandałowego i 1 część oliwy z oliwek (lub olejku miętowego) wcieramy w chore miejsca 3 razy w tygodniu przez 3 miesiące, później raz w miesiącu, a ból na pewno ustąpi.
2. Wzmocnienie całego ciała i jego funkcji – olej z czarnuszki do picia: 3- 5 kropli do herbaty albo wody 3 razy dziennie.

3. Na wypadanie włosów i inne choroby skóry – dwa razy w tygodniu w chore miejsca wcierać olej z rzeżuchy.

Zdrowe włosy – prosta sprawa

Zdrowe włosy wcale nie są trudne do utrzymania. Po umyciu należy dobrze wytrzeć włosy, rozczesać i zostawić bez owijania w ręcznik. Ręcznik powoduje „zaparzanie się" i potem trudno je ułożyć. To tak jak z praniem – jeżeli zwiniecie bawełnę w kulkę, to ten materiał będzie się szybciej niszczył niż od razu rozwieszony. Włosy zawinięte w ręcznik i tak pozostawione z czasem łamią się, tracąc połysk.

Skarb naszego morza

Nasze polskie morze jest bogate w wysokiej jakości algi, które warto przy okazji pozbierać.

Algi trzeba tylko wypłukać pod bieżącą wodą i zmiksować. Tą mazią posmarować całe ciało, a nawet twarz i zostawić na około 30-45 minut. Po czym należy wziąć prysznic – i Wasz świat się odmieni. Można również wysuszyć algi i powkładać do pojemników, a w razie potrzeby suche algi przed użyciem tylko zalać wodą.

Mam nadzieję, że przypomiałem kilka wspaniałych sekretów urody, życzę powodzenia w codziennym ich stosowaniu.

P.S.
Polecam na jesienną skórę świetny krem z firmy Jeunesse o nazwie **LUMINESCE**, nowa technologia z pewnością Was zachwyci.

☺ **Wasz Orlando**

Małgorzata Fornal

Specjalistka Medycyny Estetycznej
Medycyny Chińskiej
Medycyny Środowiska

MF

- Infusionstherapie
- Biologische Krebsabwehr
- Präventionmedizin
- Labor, BEDA
- Ernährungsberatung

Praxis Fornal
Malgorzata Fornal
Heilpraktikerin
Schönfeldstr. 8 80539 München
Telefon 089/12022905, Mobil01735655861
mail@praxis-fornal.de www.praxis-fornal.de

Małgorzata Fornal

Specjalistka Medycyny Estetycznej • Medycyny Chińskiej • Medycyny Środowiska

MF

Promocja świąteczna **20%** do końca roku

- Dermapen - Mezoterapia igłowa - terapia intensywnie odmładzająca i nawilżająca oraz wspomagająca porost włosów
- Korekta nosa bez operacji
- Wampirzy lifting - terapia osoczem bogatopłytkowym
- Restylane Skinlifting
- Krioolipoliza - konturowanie ciala i redukcja tkanki tłuszczowej
- Fettwegspritze

Praxis Fornal
Malgorzata Fornal
Heilpraktikerin
Schönfeldstr. 8 80539 München
Telefon 089/12022905, Mobil01735655861
mail@praxis-fornal.de www.praxis-fornal.de

Dr. med. Małgorzata Ritter

Specjalistka Medycyny Ogólnej | Lekarz domowy i rodzinny | Medycyna Estetyczna

- badania zdrowotne, przedoperacyjne, Labor, EKG, Holter, Sonografia, Spirografia
- badania okresowe kobiet , mężczyzn i młodzieży
- terapia zmarszczek : kwas hialuronowy, botulina
- mezoterapia: wypadanie włosów, bóle stawów

82178 Puchheim
Adenauerstr. 6
Tel. 089/ 80 43 50
Fax 089/ 89 02 09 17
www.arztpraxis-ritter.de

GODZINY PRZYJĘĆ:
pn. - pt. 9.00 – 12.00 oraz pn., wt., czw., 16.00 – 18.00

Lekarz Ogólny-Internista

Feldmann Irena

Landsberger Straße 497
81241 München

Telefon: 089/88 14 89
Fax: 089/82020328
feldmann.irena@yahoo.de

Szansa dla samotnych

PROMOCJA z okazji 16. lecia naszego biura

dla Pań tylko **50 €** dla Panów od **75 €**

POLSKO-NIEMIECKIE

Biuro Partnersko-Matrymonialne
z 16-letnim doświadczeniem i dużymi sukcesami

- Pomaga Nawiązać Znajomości
- Poznać Ciekawych Ludzi
- Zawrzeć Przyjaźń Lub Małżeństwo

Pragniesz zmienic swoje życie, odnaleźć partnera/partnerkę, o którym zawsze marzyłaś, nie czekaj na przypadek, pomóż swojemu szczęściu i przekonaj się, jak setki naszych szczęśliwych par, że naprawdę warto!

ZADZWOŃ JUŻ DZIŚ!
TEL. 089-326 00 321
089-326 00 322

Nasza dewiza:
Uczciwość - Dyskrecja - Profesjonalizm - Skuteczność

endokrynologia . chiroterapia (kręgarz) . akupunktura

Dr. med. Marian Tymiec

dr med tymiec
lekarz internista - ogólny

tel.: 089 488 493 · fax: 089 489 21 12

Steinstr. 30 · 81667 München
(S-Bahn) Rosenheimerplatz - (U-Bahn) Max-Weber-Platz

Dr. MU Debrecen Zsuzsanna Linde-Krakowsky

DERMATOLOG • ALERGOLOG

Viebigplatz 4, 80686 München
tel. 089/573 356; fax 089/578 942

- Hautärztin
- Allergologie
- Venerologie
- Laserchirurgische Behandlung
- Ästetisch-kosmetische Medizin

Wtorek 9.00-14.00
Czwartek 9.00-14.00
Piątek 9.00-14.00

MÓWIMY PO POLSKU

www.dr-linde.de

DŁUGOLETNIE DOŚWIADCZENIE W DERMATOLOGII

Joanna Kozlowski
Zahnarzt
am Marktplatz

GODZINY OTWARCIA: pon. wt. śr.: 9-13:00 / 14:00-18:00
czw.: 10:30-18:00; pt.: 9:00-14:00

Tel. 08165-48 66
info@zahnarztpraxis-kozlowski.de
www.zahnarztpraxis-kozlowski.de

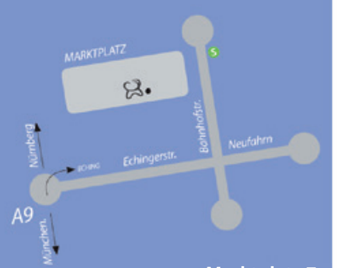

OFERUJEMY PROFESJONALNĄ OPIEKĘ STOMATOLOGICZNĄ
ORAZ PIĘKNY UŚMIECH HARMONIZUJĄCY Z WIZERUNKIEM TWARZY

LEKARZ STOMATOLOG
Joanna Kozlowski
SPECJALISTA IMPLANTOLOG

Szukacie Państwo **zaufanego stomatologa** bez bariery językowej?
Jesteście pod **właściwym adresem**
- gabinet mieści się w **centrum Neufahrn**
(na północ od Monachium , samochodem A9 kierunek Norymberga - zjazd Eching, Neufahrn, S-Bahn S1).

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Marktplatz 7
85375 Neufahrn

Zakres leczenia:
- leczenie dzieci i dorosłych,
- profilaktyka,
- wypełnienia światłoutwardzalne i porcelanowe,
- leczenie kanałowe,
- korony, mosty i protezy,
- system CEREC ,
- implanty,
- leczenie paradontozy,
- szyny zgryzowe,
- zabiegi kosmetyczne (np. wybielanie, licówki).

STOMATOLOG

dr. medycyny dentystycznej
Katharina Juretzki

Amalienstr. 60
(przy Uniwersytecie)
80799 München

Tel.: 089/39 37 20

Dr med. Norbert Karasiński

Specjalista chorób kobiecych i położnictwa

- prowadzenie ciąży
- diagnostyka prenatalna
- leczenie niepłodności-diagnostyka i terapia
- cytologia
- operacje ginekologiczne, plastyczne brzucha i piersi
- oraz operacje miejsc intymnych w Wolfart Klinik

82152 Planegg k. Monachium
Bahnhofstr. 41
tel: 089 / 859 55 59
www.karasinski.de/pl

Godziny przyjęć:
pon-wt-czw 8-12 i 15-18; śr 10-14 i 15:30-19:30;
pt - dzień operacyjny (przyjęcia po wcześniejszym uzgodnieniu terminu)
Dojazd: S6, kierunek Tutzing, ósma stacja od Hauptbahnhof

Metale ciężkie

prowadzą do obniżonej tolerancji na stres cz.1

lek. stom.
Marian Znorowski

Bez wątpienia skutki zatrucia środowiska mają negatywny wpływna nasze zdrowie i walka z nimi jest szczególną cechą naszej epoki. Jesteśmy bardziej niż kiedykolwiek świadomi destrukcyjnego działania toksyn pochodzących ze środowiska z jednej strony i zależności od niego wraz z jego kojącym na nas wpływem z drugiej strony. Nasze dobre zdrowie nie jest przypadkiem, lecz rezultatem nieustannej troski o harmonijne współistnienie z naturalnym środowiskiem i wykorzystaniem jego bogactwa.

Dobrze funkcjonujący umysł, rozumiany jako ośrodek świadomej i nieświadomej psychiki wraz z całokształtem aktywności mózgu, do których należą myślenie, spostrzeganie, zapamiętywanie, odczuwanie emocji, uczenie się czy regulowanie uwagi to harmonijne współoddziaływanie wielu uczestniczących w nim czynników, takich jak: hormony, neuroprzekaźniki, minerały, elementy śladowe, witaminy itp. W momencie, kiedy zostanie zachwiana ich równowaga, dochodzi do zakłócenia produktywności mózgu, nie wyłączając symptomów psychicznych. Objawia się to przede wszystkim spadkiem uwagi, koncentracji, umiejętności uczenia się i zapamiętywania. Jeśli przyczyny pozostaną nieleczone, dochodzi do wyczerpania możliwości przystosowawczych, a w następstwie do zakłóceń snu, stanu wyczerpania i depresyjnej fluktuacji nastroju, jednym słowem dochodzi do zaistnienia sytuacji stresowej.

Kontaminacja środowiska jako wyzwalacz psychicznych dolegliwości jest często pomijana

Do poważnych czynników, które negatywnie wpływają na aktywność mózgu, należą niewątpliwie metale ciężkie, charakteryzujące się dużą gęstością, często również właściwościami toksycznymi dla człowieka lub środowiska, a także inne szkodliwe substancje. Demencja, otępienie Alzheimera, choroba Parkinsona, stwardnienie rozsiane, zmiany w zachowaniu i odporności psychicznej, a nawet zmiany osobowości, to tylko kilka przykładów chorób neurologicznych, które mogą być wywołane względnie utrwalone przez metale ciężkie, takie jak ołów, rtęć, kadm. Choroby te pozostawiają głębokie ślady natury psychosomatycznej.

Na dolegliwości psychiczne, spowodowane zanieczyszczeniem środowiska, zwraca się często zbyt mało uwagi. Tymczasem niektórzy naukowcy krytykują fakt, że zatrucia przyrody jako przyczyny chorób psychicznych często się nie dostrzega. Faktem jest, że w ciągu ostatnich 40 lat miało miejsce bezprecedensowe uwalnianie toksycznych substancji, posiadających zdolność zakłócenia funkcji mózgu. Jednak kliniczne znaczenie metali ciężkich, pestycydów, chemikaliów i innych hormonalnie i neurotoksycznie aktywnych substancji jest za mało doceniane przez świat medyczny. Przy tym – jak się okazuje – wytyczne, które mają regulować działanie lekarskie, stanowią przeszkodę. Depresje, zakłócenia osobowości i różne formy psychozy leczy się podług tego samego schematu: kliniczne badanie, rozmowa z pacjentem, farmako- względnie psychoterapia. Przyczyn psychicznych dolegliwości dopatruje się w teorii nierównowagi chemicznej w organizmie na bazie genetycznej predyspozycji. Wprawdzie ICD (ang. International Classification of Diseases, pol. Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób) uwzględnia również zewnętrzne czynniki psychicznych zakłóceń, jednak te nie odnoszą się do metali ciężkich, chemikaliów i innych znanych trucizn działających na układ nerwowy. Stąd niektórzy naukowcy postulują, że psychoterapia musi uwzględniać również ilościowy aspekt zatrucia metalami ciężkimi i innymi truciznami środowiskowymi oraz odpowiednie jego leczenie.

Procesy psychiczne dają się mierzyć

Wiemy, że uczucia i wrażenia manifestują się poprzez dające się mierzyć neuroprzekaźniki oraz zmiany w procesach systemu nerwowego. Nasze spostrzeganie i odczuwanie emocji zmienia aktywność pewnych obszarów mózgu. Zmiany te pociągają za sobą większe lub mniejsze zużycie tlenu i glukozy, które można mierzyć specjalną aparaturą. Jedną z metod pomiaru jest pozytonowa tomografia emisyjna (ang. positron emission tomography, w skrócie PET), która wizualizuje różne zużycie tlenu i glukozy w mózgu, co z kolei umożliwia przyporządkowanie odpowiednim odczuciom zmysłowym poszczególnych obszarów mózgu. Postrzeganie wizualne, akustyczne, czucie, zmysł równowagi, smaku i powonienia – wszystko to ma miejsce w różnych regionach mózgu, które poprzez gestą sieć informacyjną komunikują ze sobą i umożliwiają reakcje organizmu na wpływy środowiska.

Zaburzenie stresowe i jego fizjologia

Zespół stresu pourazowego (ang. posttraumatic stress disorder, w skrócie PTSD) jest opóźnioną lub przedłużoną reakcją na obciążające wydarzenie. Tego rodzaju następstwa są bliznami wewnętrznymi, w wyniku których pokrzywdzeni muszą jeszcze latami bardzo cierpieć. Badanie pozytonową tomografią emisyjną osób z zespołem stresu pourazowego pokazuje zmniejszoną aktywność w obszarze mózgu, który jest ważny dla uczenia się i jest punktem węzłowym między krótko- i długotrwałą pamięcią. Tu płyną wszystkie informacje, które organizm otrzymuje z zewnątrz oraz sygnały wewnętrzne. Z uwagi na dużą ilość danych, które napływają do mózgu, musi dokonać się selekcja pod względem ich pilności, ważności oraz kolejności napływających informacji. W przypadku, gdy ten obszar mózgu jest uszkodzony, słabnie zdolność przyjmowania nowych treści. Jednak fakty i wydarzenia z przeszłości są utrzymane w pamięci. Dochodzi do zaistnienia obojętności na nowe bodźce i utrwalania dawnych traumatyzujących wydarzeń. Jest to medyczne wyjaśnienie powstania psychosomatycznych symptomów wskutek silnie negatywnego zajścia.

Chroniczny stres, który niszczy przede wszystkim regiony mózgu dotyczące uczenia się i pamięci, prowadzi do powstania błędnego koła. Hormony stresu zalewają mózg i niszczą region, który hamuje ich uwolnienie, co prowadzi z kolei do jeszcze większej ich produkcji przez nadnercze. Jednak produkcja hormonów stresu kosztuje dużo energii i organizm nie jest w stanie nadążyć z jej produkcją. Chroniczne wyczerpanie, uczucie zmęczenia, bezsenność, pragnienie słodyczy, nieprawidłowe przyswajanie alkoholu, podatność na infekcje, alergie i reakcja nadwrażliwości, nietolerancja pokarmowa, bóle, ograniczona zdolność pocenia się, wewnętrzne napięcie i podrażnienie są tego następstwem. ***cdn.***

Na pytania odpowiada

dr Marian Znorowski
tel.: 08131/729440; 089/9579500;
praxis@znorowski.com

Stomatolog
dr Marian Znorowski
stomatologia ogólna
stomatologia dziecięca
Am Oberanger 14
85221 Dachau
Tel.: 08131/729 440
www.znorowski.de
praxis@znorowski.com
w szczególności:
ortodoncja | implanty | profilaktyka i estetyka
Akceptujemy EU tymczasową kartę ubezpieczeniową
pracujemy też w soboty | mówimy po polsku | 7 minut od S2 do praktyki

LEKARZ RODZINNY
Dr. med. Małgorzata Petzold
med. naturalna, chirotherapia, akupunktura

Rosenheimerstr. 79
81667 Monachium
tel. 089/489 567 49
S-Bahn Rosenheimer Pl.

implanty to nasza pasja
Centrum
Stomatologii i Implantologii
Monachium – Giesing
Dr. Olaf I. Januszkiewicz
Tegernseer Landstraße 29, 81541 München
(dojazd: U2 Silberhornstraße)
089 – 652 327
Godziny przyjęć - tylko po wcześniejszym ustaleniu terminu
- Stomatologia zachowawcza i endodoncja
- Pedodoncja
- Periodontologia
- Stomatologia estetyczna
- Ortodoncja
- Protetyka
- Chirurgia
- Implanty
- Wybielanie

młoda entuzjastyczna kadra * doświadczeni stomatolodzy * sympatyczna atmosfera * bezstresowe leczenie zębów

Sonnenstraße 17
Orthopädie Praxis

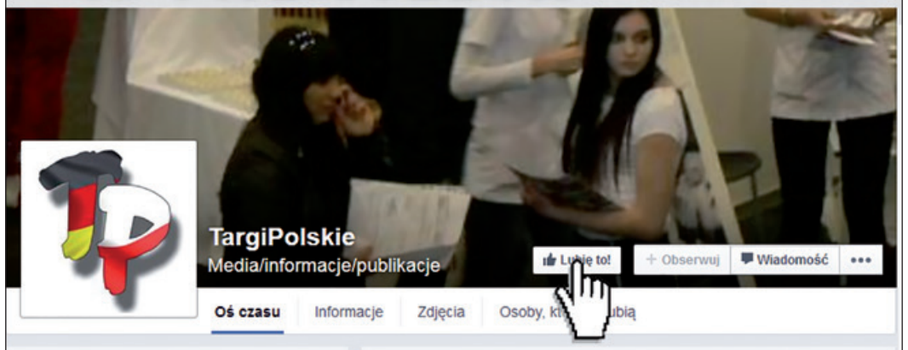
Dr med. Jacek Czernicki
specjalista ortopeda • medycyna sportowa
Dr med. Barbara Czernicki
lek.ogólny (domowy) • medycyna sportowa

· wszystkie kasy chorych
· Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego NFZ

Sonnenstraße 17 · 80331 Monachium
Tel. +49 89 53 25 23 · www.ortopedia-monachium.com

Sonnenstraße 17
Orthopädie Praxis

TARGI POLSKIE
W NIEMCZECH

Więcej informacji na naszej stronie
www.TargiPolskie.eu

Zachęcamy do klikania "Lubię TO"
Polub nas!
Lubię to!
na naszym fanpage'u
https://www.facebook.com/TargiPolskie

Anja Czech–Grollmann
Rechtsanwältin

Nymphenburger Str. 20
80335 München
Deutschland

tel.: +49 (0) 89 / 51 51 49 53
fax: +49 (0) 89 / 54 82 82 85
ac@anwaltskanzlei-czech.de
www.anwaltskanzlei-czech.de

ANJA CZECH-GROLLMANN
Arbeitsrecht Mediation Familienrecht

Salon Fryzjerski
POLSKI SALON FRYZJERSKI
Eugeniusz Ochmann
www.salon-ochmann.de

Landsbergerstr. 12
80339 Muenchen
tel: 089/5023146
Tram. 18 i 19 Holzapfelstr.
(przed salonem)

DLA PANI		DLA PANA	
Strzyżenie	od 15€	Strzyżenie	od 11€
Balejage	od 35€	Mycie, strzyżenie,	
Pasemka	od 25€	woda do włosów,	
		masaż	od 17€

Wiola, Monika, Agnieszka, Renata, Dawid, Eugeniusz
Zapraszają: pn-pt 9-19, sob 9-15

Eurooffice-Management UG
Mgr Anna Wagner-Szostak

usługi
księgowe
Buchhaltung . Lohnbuchhaltung . Unternehmensberatung

Schönstrasse 35 81543 München
Tel.: 089/41 41 41 400
Fax: 089/41 41 41 409
e-mail: a.wagner@eurooffice-management.de

R-MARK`T
Smak rodzinnej kuchni
Neueröffnung im Olympiadorf

Helene-Mayer-Ring 7a
Ladenzentrum im Olympiadorf
80809 München
Mo-Sa 10-20 Uhr
Tel. 089 95893102

Polski Salon Fryzjerski
modne fryzury
perfekcyjne strzyżenie
i uczesania
koloryzacja
i pielęgnacja włosa
na najwyższym poziomie

Albert-Roßhaupterstr 112 · 81369 München · Tel. 089/7144962

TEKST I ZDJĘCIA Sebastian Wieczorek

z KOZIOROŻCEM w herbie

ZIMOWY SMAK GRYZONII

Ich gór zazdroszczą w Hollywood i na całym świecie. Od producentów filmowych do miłośników wędrówek, od narciarzy do ekstremalnych wspinaczy. Nawet świat lodowców można tutaj poznać bez konieczności wspinania się – pociągiem albo pieszo – bezpośrednio do lodowego jęzora. To największy i najdalej wysunięty na wschód region Szwajcarii, położony na pograniczu Włoch, Austrii i Liechtensteinu. To tutaj znajdują się takie światowej sławy kurorty, jak Davos czy St. Moritz, w którym dwukrotnie rozgrywane były Zimowe Igrzyska Olimpijskie, a najwyższy szczyt kantonu – Piz Bernina – wznosi się na wysokość 4049 m n.p.m.

Koziorożec – zwierzę z herbu Gryzonii

Szwajcarski kanton Graubünden – a po polsku Gryzonia – swoją nazwę zawdzięcza jednemu z trzech funkcjonujących tu przed wiekami związków wolnych gmin zawartych w celu obrony przed feudałami – „Grauer Bund", czyli „Szary Związek". Wydawać by się mogło, że po polsku kanton musiałby się zatem nazywać nie tyle „Gryzonia", co „Szarzyzna". Kłóciłoby się to jednak z malowniczością tego jedynego miejsca na świecie. W licznych jeziorach, błękitnych, szmaragdowych – zależnie od pogody – odbijają się ciemne lasy i jasne szczyty gór. Latem kwitnie wielobarwna roślinność alpejska, zimą lśni biel śniegu. Na poboczach gór i licznych wiaduktach mignąć może czerwień kolejki elektrycznej – ulubionej atrakcji turystów. Symbolem Gryzonii jest koziorożec – zauważycie go wszędzie – nie tylko jako symbol w herbie kantonu, ale także na tablicach rejestracyjnych, jako figurki przy fontannach lub malunki na ścianach domów. Widnieje on również w nazwie wielu hoteli i restauracji oraz oczywiście w naturze w wyżej położonych, oddalonych regionach górskich. Gryzonia jest jedynym w Szwajcarii kantonem z trzema oficjalnymi językami. Około dwie trzecie mieszkańców kantonu uważa język niemiecki za swój główny. Mieszkańcy w rejonie Paschiavo mówią natomiast po włosku, a w centralnej części zanikającym już językiem retoromańskim.

Zimowe szaleństwo

Późną jesienią w Gryzonii zieleń przechodzi w biel, ciepło zamienia się w chłód, a buty do wędrówek ustępują miejsca butom narciarskim. Zima nadchodzi wielkimi krokami, a sezon zimowy w niektórych miejscowościach już się rozpoczął. Ponad 40 terenów narciarskich, 2200 km doskonale przygotowanych tras oraz wymarzona sceneria górska. Miłośnikom jazdy na nartach i snowboardzie szwajcarska Gryzonia oferuje wszystkie trzy elementy niezbędne dla spędzenia perfekcyjnych ferii zimowych: niewyczerpane możliwości, wypoczynek w czystej postaci i wielka dawka przyjemności. Oferta obejmuje liczne trasy o zróżnicowanym stopniu trudności i jest tak różnorodna, że każdy spragniony śniegu znajdzie dla siebie coś odpowiedniego. Karnet narciarski *Davos-Klosters -Mountains* umożliwia absolutną radość z narciarstwa na 264 km nartostrad na pięciu terenach narciarskich: Madrisa, Parsenn Davos Klosters, Jakobshorn, Rinerhorn i Pischa. Na wysokości między 810 i 2844 m. n.p.m. znajdują się stoki o różnych stopniach trudności. Tereny narciarskie trzech miejscowości Laax, Flims, Falera znane są pod potoczną nazwą *Alpenarena* i zajmują obszar 140 km^2. Jest to największe zagłębie zimowe w Gryzonii. Z Laax można dostać się na lodowiec Vorab (2228 m n.p.m.). Dla początkujących polecane są łatwe stoki na południowo-zachodniej stronie Crap Sogn Gion, a dla zapalonych narciarzy przeciwległe. Wiele atrakcji zapewni znany kurort narciarski St. Moritz, goszczący już dwukrotnie Zimowe Igrzyska Olimpijskie (w latach 1928 i 1948). Nie brakuje tu miejsca do uprawiania wszelkiego rodzaju sportów zimowych – poprzez narciarstwo zjazdowe lub biegowe, saneczkarstwo lub bobsleje. Rejon Ski Engandin ma łączną powierzchnię 500 km kw. Ogromną atrakcją dla narciarzy jest stok Sass Corviglia (koło St. Moritz) oraz trasa przy wyciągu krzesełkowym na Trais Fluors lub malowniczy zjazd Corvatsch/Surlej. Davos jest najwyżej położonym w Europie miastem (1560 m n.p.m.) i pełni rolę węzła komunikacyjnego, a Weissfluhgipfel jest również centrum słynnego terenu narciarskiego Parsenn/Gotschna. Region narciarski Samnaun połączony z austriackim Ischgl stanowi rozległe królestwo sportów zimowych. Kolejka linowa *Twin Liner* dowozi na słoneczny płaskowyż, który pełni funkcję narciarskiego węzła komunikacyjnego, rozwożąc następnie dalej narciarzy wyciągami krzesełkowymi na różnorodne stoki.

W temacie sportów zimowych Gryzonia zawsze była pionierem: przed 150 laty legendarny hotelarz z St. Moritz, Johannes Badrutt, założył się ze swoimi brytyjskimi gośćmi, że przekona ich do uroków tutejszej zimy. Gdyby gościom się nie spodobało, miał im zwrócić koszty podróży. Reszta przeszła do historii. Brytyjczycy pozostali do Wielkanocy i w ten sposób ze swoim hotelarzem stali się twórcami zimowej turystyki, która w górach Gryzonii do tej pory nic nie straciła na swojej fascynacji. Nadal jest dziewicza i prawdziwa, a równocześnie – wizjonerska.

Koleją przez Gryzonię

Historia jest zaskakująca: akurat ten dawniej trudno dostępny alpejski region, jakim jest Gryzonia, stał się rajem dla podróżujących kolejami. Nowoczesna technika kolejowa sprawiła, że jest to możliwe. Gwizd lokomotywy Kolei Retyckich jest symbolem kantonu, podobnie jak koziorożce i suszone mięso. Sieć kolejowa o łącznej długości 384 km oferuje w każdym momencie zapierające dech w piersiach widoki, które przyciągają do Gryzonii podróżujących z całego świata. Jako nowoczesne i efektywne przedsiębiorstwo transportowe każdego roku koleje szybko i punktualnie przewożą do celu prawie 11 mln pasażerów. Wąskotorowe składy pociągów perfekcyjnie dopasowują się do krajobrazu, tory prowadzą często przez góry, wzdłuż czystych potoków, przez kwitnące łąki i gęste lasy. A zimą często pomiędzy metrowymi ścianami ze śniegu. Nie tylko fani podróży kochają taką różnorodność: odcinki przez doliny, trasy przez przełęcze, odcinki z zębatkami, tunele, wiadukty, spektakularne mosty czy dworce. Piechurzy przyjeżdżają Kolejami Retyckimi do miejsca rozpoczęcia wędrówki, a wieczorem podczas powrotu rozkoszują się jeszcze widokami z okna. Pociągami można dojechać do starych klasztorów i ruin zamków, tak samo jak do ikon nowoczesnej architektury. A jeśli jednym pociągiem nie można dojechać bezpośrednio do miejsca przeznaczenia, to wystarczy po prostu się przesiąść. Na dworcach kolejowych czekają żółte autobusy pocztowe, które zabierają gości i miejscowych do najbardziej odległych wiosek i dolin.

Spektakularna podróż Ekspresem Bernina świętowała w 2010 roku stulecie istnienia. Prowadzi z Chur, St. Moritz lub Davos obok lodowców i olbrzymich skał masywu Piz Bernina (4049 m n.p.m.). Stąd trasa prowadzi poprzez najwyżej położoną w Alpach linię kolejową przez Przełęcz Bernina (2253 m n.p.m.), a dalej przez Valposchiavo do włoskiego Tirano. Podczas budowy powstało coś wspaniałego, a nagrodą było wpisanie Linii Albula/Bernina na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Kto chciałby doświadczyć sieci kolejowej Gryzonii w całej różnorodności, ten powinien przejechać się przez przełęcze i doliny Ekspresem Lodowcowym. Przygoda rozpoczyna się w St. Moritz, Davos lub Chur. 7,5-godzinna podróż pociągiem prowadzi przez około 300 mostów, obok szczytów Alp Szwajcarskich i przez Przełęcz Oberalp na wysokości 2033 m n.p.m. do Zermatt w kantonie Wallis. W trakcie tej podróży „najwolniejszy pociąg ekspresowy" łączy światowe kurorty St. Moritz (lub Davos) z Zermatt, Engadynę z Wallis, masyw Bernina z Matterhornem. Przez duże okna wagonów panoramicznych pasażerowie mogą z bliska podziwiać szczyty.

Gryzonia dla prawdziwych smakoszy

Tam, gdzie spotykają się trzy kultury, także kuchnia prezentuje różnorodność, tak charakterystyczną dla tego regionu. Podczas wypoczynku w Gryzonii koniecznie należy spróbować wielu regionalnych specjałów. Uwielbiam *Bündnerfleisch*. To suche mięso wołowe, produkowane według tradycyjnego przepisu, często serwowane jako zakąska. Mięso jest pozbawiane tłuszczu i włókien, zanurzane w winie i przyprawiane solą, cebulą i specjalnym zestawem alpejskich ziół. Tak przygotowane partie suszy się od 3 do 5 tygodni w temperaturze zbliżonej do temperatury zamarzania, a następnie na wolnym powietrzu. W efekcie *Bündnerfleisch* zyskuje subtelny smak i jest podawane z chlebem, krojone w bardzo cienkie plasterki lub w zupie – pocięte w paski lub małe kosteczki. Potrawą bliską podniebieniom Polaków jest *Capuns*. Przypomina nieco faszerowane gołąbki, jednak zamiast kapusty używa się liści boćwiny. *Capuns* są wypełnione masą na bazie mąki, jajek, mleka i różnych dodatków. Najczęściej można spotkać ser, chleb lub suszone wędliny, wytwarzane tradycyjnie w Gryzonii. Zawinięte w liście „gołąbki" gotuje się lub zapieka, dodając bulion i podaje polane śmietanowym sosem. A na deser trzeba koniecznie spróbować *Bündner Nusstorte*. To okrągły, płaski placek z kruchego ciasta, wypełniony nadzieniem z orzechów, miodu i karmelu. Ciasto jest jednym z głównych produktów eksportowych kantonu Gryzonii. Co ciekawe, można je przechowywać do kilku miesięcy, a słodkie dodatki sprawiają, że przysmak jest bardzo kaloryczny. Zapewne dlatego *Bündner Nusstorte* był dawniej zabierany w górskie wyprawy jako prowiant na czarną godzinę.

SINDBAD

Solidny Przewoźnik Autokarowy od 30 LAT

- codzienne połączenia autokarowe do Polski
- największa flota autokarów turystycznych w Polsce
- bilety autokarowe do 233 miast w Polsce i Europie
- wynajem autokarów
- bilety lotnicze
- zwiedzanie Monachium - Sightseeing
- wycieczki jednodniowe - Bawaria i Austria
- wyjazdy na imprezy sportowe

ZAPRASZAMY DO NASZEGO BIURA

ZOB an der Hackerbrücke • Einkaufspassage • Hackerbrücke 4-6 • 80335 München

☎ 089/54 54 89 89 ZOB ☎ 089/55 07 77 57

E-Mail: muenchen@sindbad-gmbh.de

PAWEL Kfz Werkstatt
www.autogasmuenchen.com
info@autogasmuenchen.com
WARSZTAT mechaniki samochodowej
GibGas Pawel Kfz Werkstatt UG
Bodenseestr 222, 81243 München
tel.: 089 41612234 i 089 26214696

NAPRAWY I SERWIS:
• instalacji gazowych
• mechaniki i elektroniki
• blacharstwo, lakiernictwo
• obsługa firmowych flot samochodowych
PRZYKŁADOWE CENY USŁUG:
Diagnostyka komputerowa Launch lub VCDS lub Vag Can Pro 39€
Sprwdzenie auta przed zimą (Wintercheck) 29€
Wymina tarcz i klocków hamulcowych (przód Passat b5 1,9 TDI z materiałem) 199€
Klimaservice (400 g R134a inkl) 49€
Na terenie Monachium działamy od 2007 r.
Zespół sześciu wykwalifikowanych mechatroników gwarantuje najwyższą jakość wykonywanych usług. Części samochodowe zakupujemy od różnych dystrybutorów, co pozwala nam na utrzymanie korzystnych cen.
ZAPRASZAMY

Warsztat samochodowy
BOSCH Service
Bosch Car Service Dachau
AUTOGAS KARLSFELD
Sławomir Ratajczyk
85757 KARLSFELD, Dieselstr. 17
tel. 0152/287 95 199, tel. 08131/3186190
e-mail: sfafik@interia.pl
bosch-carservice-dachau.de
Autogaz • Elektronika • Mechanika

AUTO MAX
Daniel Mazur
Orleansstr. 70
81667 München
Tel. 089 54 24 37 33
Mobil 0 179 11 66 204
KREDYTY
NA ZAKUP SAMOCHODÓW
Dokumenty potrzebne do otrzymania kredytu:
• Dowód osobisty lub paszport
• Karta do bakomatu
• Firmy: Gewerbe Anmeldung (min.1 rok)
• BWA od księgowego za ostatni rok
od 2000 do 35000 €

KOLEJNY AWANS
naszych oldbojów

W trzecim roku swojego istnienia nasza drużyna oldbojów (kategoria wiekowa 32+) wywalczyła trzeci raz z rzędu awans.

Ten idealny bilans polscy zawodnicy zawdzięczają nie tylko sporym umiejętnościom piłkarskim, ale przede wszystkim waleczności i nieustępliwości na boisku. Każdemu zawodnikowi bez względu na ilość występów w drużynie należy się respekt i podziękowanie za ten sukces. Gratulujemy!
Punkty decydujące o awansie Polonia zdobyła we wtorek, 14 października w meczu wyjazdowym przeciwko TSV Maccabi München. Po trudnym meczu dzięki konsekwencji w defensywie i bramkom Tarłowskiego, Wieczorka i Kowalczyka pokonaliśmy gospodarzy 3:2!
W przyszłym sezonie, rozpoczynającym się w marcu 2015 roku, polska drużyna występować będzie w najwyższej klasie rozgrywkowej oldbojów w Bawarii (Oberliga) przeciwko najlepszym zespołom, takim jak utytułowany FC Bayern Monachium. Znając hart ducha naszych zawodników wierzymy, że i w Oberlidze Polonistów stać będzie na niejedną niespodziankę!
Biorąc pod uwagę wymagania stawiane w wyższej klasie rozgrywkowej już teraz szukamy wzmocnień. Prosimy o kontakt z klubem zainteresowanych zawodników z rocznika 1983 i starszych.
Szczegółowe informacje można znaleźć na naszej stronie internetowej (www.svpoloniamuenchen.de).

Mecze JUNIORÓW POLONII

Niedziela 12 października była dla naszej drużyny juniorów dniem szczególnym.

W tym dniu odwiedził nas Pan Konsul Aleksander Korybut-Woroniecki z małżonką, aby osobiście poznać i dopingować grupę naszych Juniorów podczas ich meczów.
W pierwszym meczu drużyna E1 (rocznik 2004) pomimo ambitnej postawy nie sprostała mocnej i zgranej ekipie FC Wacker München, ulegając ostatecznie 0:9. Czyżby chłopaki poprzedniego wieczora nie wyspali się przez spotkanie reprezentacji Polski z Niemcami?

Drugi mecz potoczył się lepiej dla naszej drużyny z rocznika 2005. Poloniści pokonali pewnie Fortunę Unterhaching 4:1, pokazując w trakcie meczu kilka ciekawych kombinacyjnych akcji.

W dalszym ciągu szukamy nowych juniorów.
Zapraszamy dzieci z roczników **2004** i **2005**
do DRUŻYN ORLIKÓW POLONII –
polskiej reprezentacji juniorów w Monachium.

Kibicujemy Polakom, POLSKA – NIEMCY 2:0

W sobotę 11 października w klubowej restauracji u Aloisiusa razem kibicowaliśmy polskiej drużynie narodowej podczas tego historycznego meczu.

Kilkudziesięciu członków i sympatyków Polonii wraz z niemieckimi przyjaciółmi z DJK i naszymi niemieckimi członkami wspólnie przeżywało mecz polskiej reprezentacji z niemiecką drużyną. Na imprezie obecna była ekipa telewizyjna redakcji Bayerische Rundfunk. Relację z naszej imprezy można było zobaczyć w niedzielnym (12.10.2014) programie Blickpunkt Sport (www.br.de/mediathek/video/sendungen/blickpunkt-sport/polen-in-muenchen-100.html).

UNSER VEREIN WIRD UNTERSTÜTZT VON:
HAUPTSPONSOREN:
BOETRONIC
BBL-Service
Generalkonsulat der Republik Polen in München
DAK Gesundheit
pldf
Dr. med. B. Czernicki Lekarz ogólny
Dr. med. J. Czernicki Chirurgia
Arztpraxis Podiatrie
AGNIESZKA MILLER
WOITEC BAU
DARIUSZ FIGURA AUTOMOBILE
MOJEMIASTO

Rohr & Installation
Fa: KAWECKI
RADEK KAWECKI
Rohr & Installation
Eversbuschstr. 58 in München
E-Mail: r-mil.kawecki@wp.pl
Flisen von A-Z
Leitungen für kalt-warm Wasser verlegen
Leitungen für Heizung verlegen
Abwasser Leitungen verlegen
Kundendienst
Rohrreinigung
Tel. 0152 343 28 616

HEIZUNG | SANITÄR | LÜFTUNG | SOLAR | BRENNER-SERVICE
GdbR Meisterbetrieb
Altmann – Knutelski
Herzogstandstr. 24 81539 München
Tel.: 089/69398749
Fax: 089/69398750
Mobil: 0163 7665261/62
E-mail: firma@aku-gdbr.de
24 Std
MÓWIMY PO POLSKU
WYKONUJEMY USŁUGI RÓWNIEŻ NA TERENIE POLSKI

MIĘDZYNARODOWE LINIE AUTOKAROWE
AGAT KRAŚNIK
ul. Lubelska 31
tel. + 48 81 884 48 55
BIURO PODRÓŻY AGAT
AGAT LUBLIN
ul. Świętoduska 20/2
tel. + 48 81 532 07 90
EKSPRESOWE POŁĄCZENIE
MÜNCHEN - POLSKA - MÜNCHEN
WYJAZD
godz. 19:00
ZOB
an der Hackerbrücke, Arnulfstr. 21, st. 4
PRZYJAZD
godz. 04:15
DOJEŻDŻAMY DO PONAD 100 MIAST W POLSCE!
Kup bilet on-line
www.agat.eu
e-mail: agat@agat.eu
REZERWACJE, INFORMACJE, SPRZEDAŻ:
AGAT NIEMCY, tel. +49 162 482 88 57
MÜNCHEN, Einsteinstrasse 157 - Reiseagentur BAVARIA, tel. +49 89 411 89 286
MÜNCHEN, Nordendstrasse 44 - Reiseburo Travel & Dream, tel. +49 89 200 61 280
BEZPIECZEŃSTWO BEZ GRANIC

Zdjęcia: Piotr Litwic

LECZYĆ UŚMIECHEM

Dr Clown

SMUTEK zamienić na uśmiech

Fundacja „Dr Clown" (www.drclown.pl) od ponad 15 lat realizuje oryginalny program – „terapię śmiechem i zabawą", skierowaną do dzieci przebywających w szpitalach i placówkach specjalnych. Wśród wolontariuszy fundacji są m.in. pedagodzy specjalni, rehabilitanci, pielęgniarki, nauczyciele, znani artyści, a przede wszystkim cała rzesza studentów powyższych kierunków.

Święta Bożego Narodzenia to okres radosny i rodzinny. Niestety nie dla dla wszyskich. Wielu spędza je w szpitalach, domach seniora, ośrodkach dla niepełnosprawnych i hospicjach. Są wśród nich dzieci, ale i osoby starsze, samotne. Dzięki pani Katarzynie Derze – koordynatorowi i szkoleniowcowi wolotariuszy – Moje Miasto nawiązało kontakt z Fundacją „Dr Clown", która pomaga chorym i ich rodzinom znieść cierpienie i smutek. Niech poniższa publikacja będzie naszym skromnym wkładem w to szlachetne dzieło.

Redakcja Moje Miasto

WOLNOTARIUSZ

Za oknem deszcz. Wkładam kalosze, płaszcz i z ociąganiem wychodzę z domu. Jestem zmęczona i najchętniej schowałabym się pod kocem. Czy to dobry pomysł, aby dziś odwiedzać dzieci w szpitalu? W przedsionku pediatrii spotykam innych wolontariuszy. Przebieramy się w kolorowe stroje i powoli uchylamy drzwi… Jasiek nas od razu zauważa i krzyczy: „Clowny przyszły!". Na korytarzu pojawiają się inne buzie. I już zapominam o tym, co za oknem – staję się „doktor Gumisia". Czas i uwaga, jakie mogę ofiarować tym dzieciom powraca do mnie zawsze w formie ich szczęśliwych twarzy, entuzjazmu oraz wdzięczności rodziców. Wychodząc ze szpitala mam poczucie, iż otrzymałam więcej dobra, niż miałam okazję ofiarować.

ZAPOMIEĆ o chorobie

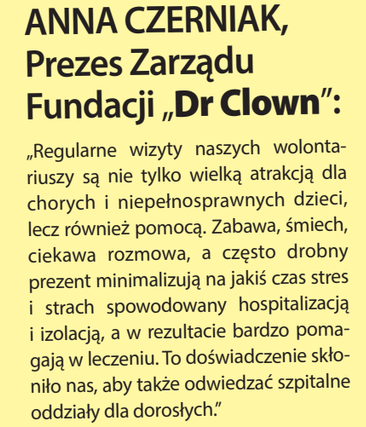
Wyczarowujemy uśmiechy, ale tak naprawdę pomagamy zapomnieć o chorobie i smutku. Bo przecież czy jest to 5-letni maluch, czy 60-letni pacjent onkologii – każdy potrzebuje takiego wsparcia. Chcemy przekonać naszych beneficjentów, że mają wpływ na swoje zdrowie, że dbając o dobry nastrój przyśpieszają zdrowienie oraz powrót do dobrego samopoczucia. Poza tym choroba czy fakt niepełnosprawności nie czyni z nich kogoś gorszego. Powtarzamy im, że każdy z nich jest „gwiazdą", kimś wyjątkowym. Motywują nas też widoczne, niemal namacalne efekty tych działań, potwierdzone słowami naszych partnerów.

SIOSTRA ODDZIAŁOWA z jednego ze szpitali:

„Kiedy trudno nam nawiązać kontakt z jakimś pacjentem; płacze, jest osowiały – czekamy, aż pojawi się ekipa z Fundacji „Dr Clown". Dzięki ich obecności dzieci chętniej współpracują i poddają się nawet bolesnym zabiegom. Również rodzice i my, pracownicy – wszyscy czujemy ten dobroczynny wpływ śmiechu i radości."

ANNA CZERNIAK, Prezes Zarządu Fundacji „Dr Clown":

„Regularne wizyty naszych wolontariuszy są nie tylko wielką atrakcją dla chorych i niepełnosprawnych dzieci, lecz również pomocą. Zabawa, śmiech, ciekawa rozmowa, a często drobny prezent minimalizują na jakiś czas stres i strach spowodowany hospitalizacją i izolacją, a w rezultacie bardzo pomagają w leczeniu. To doświadczenie skłoniło nas, aby także odwiedzać szpitalne oddziały dla dorosłych."

O FUNDACJI

W ubiegłym roku odwiedziliśmy ponad 30.000 małych pacjentów i osób z niepełnosprawnościami. Efektem każdej takiej wizyty jest nie tylko minimalizowanie negatywnych konsekwencji choroby i hospitalizacji. To również wzmacnianie w nich motywacji do zdrowienia i wspieranie medycyny konwencjonalnej.
Od 2010 roku odwiedzamy też kluby złotego wieku, domy seniora, ośrodki dla niepełnosprawnych, hospicja oraz szpitalne oddziały dla dorosłych.

Naszym celem jest stałe rozszerzanie oferty pomocowej i pomaganie coraz większej grupie oraz popularyzowanie idei terapii śmiechem. Od 6 lat pomagamy w zakupie protez, szczególnie osobom po amputacji na skutek wypadku czy choroby nowotworowej.
Posiadamy status organizacji pożytku publicznego. To pozwala Fundacji „Dr Clown" pozyskiwać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, co stanowi podstawę finansowania naszej działalności (m.in. wyposażenie wolontariuszy w odpowiednie stroje, rekwizyty i akcesoria).

FUNDACJA w liczbach

- Nasi wolontariusze odwiedzają rocznie blisko 30.000 beneficjentów.
- Co miesiąc potrzebujemy ok. 3.500 czerwonych nosków – to jeden z naszych podstawowych rekwizytów i znak rozpoznawczy „doktora Clowna".
- Profil Fundacji „Dr Clown" na Facebooku lubi już ponad 2.300 osób.
- Mamy ponad 600 aktywnych wolontariuszy, wśród których są m.in. rehabilitanci, pielęgniarki, nauczyciele, znani artyści, a przede wszystkim cała rzesza młodych ludzi.
- Program terapii śmiechem oraz zabawą dla dzieci chorych i z niepełnosprawnościami realizujemy w ponad stu szpitalach dziecięcych i placówkach specjalnych.
- Od 2010 roku odwiedzamy Domy Seniora, Ośrodki dla niepełnosprawnych, hospicja oraz szpitalne oddziały dla dorosłych.
- Realizujemy projekty z zakresu edukacji, ekologii, art-terapii i kampanie społeczne.
- Mamy 31 terenowych oddziałów w całej Polsce.
- Regularnie wspiera nas około trzydziestu firm i instytucji.
- Pomagamy od piętnastu lat i chcemy zrobić jeszcze więcej!

KAŻDY może wybrać

Jeśli i Państwo chcecie mieć swój udział w naszej magicznej działalności, możecie na święta podarować uśmiechy dzieciom w wybranym przez siebie mieście w Polsce. Na pewno jest takie, które darzycie szczególnym sentymentem. Może to miasto, z którego pochodzicie? Kupując „Talon na uśmiech" pomagacie nam w zakupie kolejnych czerwonych nosków, które trafią do osób we wskazanej lokalizacji.
I tak np. 50 zł to 50 kolejnych roześmianych dzieci.
Pieniądze proszę wpłacać na nasze konto z dopiskiem „Talon na uśmiech" i nazwą miasta, do którego ma trafić wsparcie.

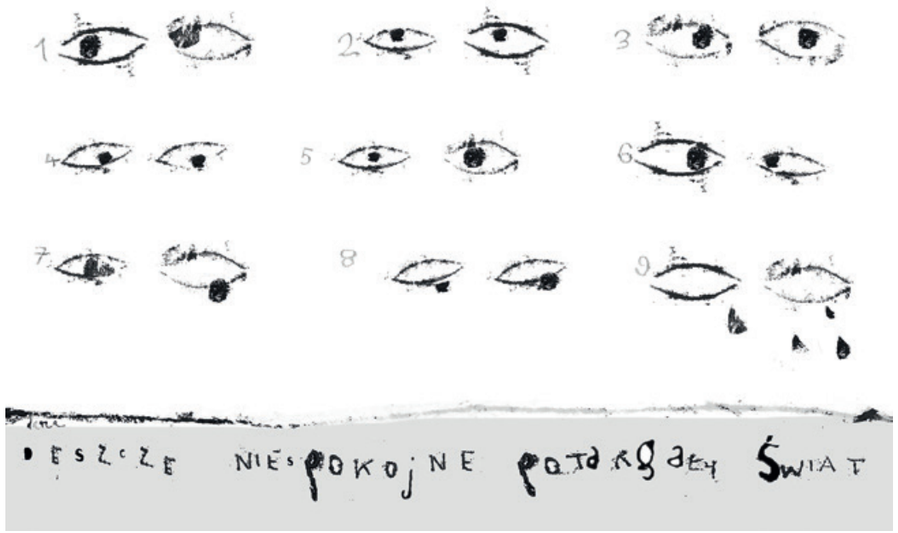
FUNDACJA „Dr Clown"

ul. Jagiellońska 58 lok. 128 a
03-468 Warszawa
Tel. (+48 22) 854 05 02
Numer konta bankowego:
PL 84 1140 2017 0000 4302 0846 2436
SWIFT BREXPLPWMUL

Ukończyła orłowskie Liceum Plastyczne, studiowała na Europejskiej Akademii Sztuk i gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Wiele wystawia, angażuje się w rozwijanie plastycznych talentów uzdolnionych w tym kierunku dzieci. Mieszka w Bawarii.

daria nadolska

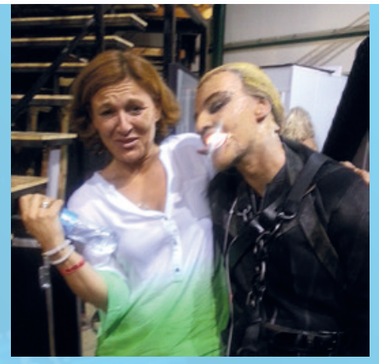
MOTTO na dziś

Inteligencję poznaje się po odpowiedzi, mądrość zaś po pytaniu.

Twoja Twarz Brzmi Znajomo

DRUGA EDYCJA

KĄCIK MUZYCZNY Agnieszki HEKIERT

Drodzy Państwo, ponieważ znowu jest mi dane pracować ze wspaniałymi artystami w programie *Twoja Twarz Brzmi Znajomo* – przybliżę Państwu jego kulisy.

Na szczególną uwagę zasługuje jak dotąd mało znany szerszej publiczności artysta z Gdyni – Marek Kaliszuk – cudowny człowiek, pełen ciepła i ogromnej kultury osobistej, jak i sceniczna bestia. Jeśli oglądaliście Nicky Minaj (monstrualną kobietę, o ogromnych udach, występującą w stroju rodem z karnawału w Rio, u której łatwiej byłoby wymienić, co ma jeszcze swoje, bo cała reszta jest już sztuczna) – to wiecie, o czym mówię. Marek nie tylko miał wielkie uda, ale i śpiewał kobiecą barwą głosu, zachwycał uśmiechem i tańczył na ogromnych szpilkach. Wszyscy ci dzielni wykonawcy oprócz tego, że spędzają długie i ciężkie godziny w sali ćwiczeń, to jeszcze muszą np. ogolić nogi (panowie uwaga: woskiem (!), żeby starczyło na dłużej, jeśli jest kilka ról kobiecych)… Ból i pot w imię zabawy, ale i w szczytnym celu – ten, kto wygrywa odcinek – przekazuje pieniądze na chorych, biednych i potrzebujących.

Kolejny uczestnik – a raczej uczestniczka zachwycająca głosem i jego potęgą – to Joanna Liszowska, która gdy wchodzi do sali prób – „rozpala" pod sobą podłogę. Ma niewyczerpane pokłady energii, wstaje o 5:00, żeby zdążyć na plan „Przyjaciółek", a potem pędzi na nasze próby i do godziny 23:00 pracuje. To się nazywa kobieta z pasją ☺

Maja Bohosiewicz – nasz ukochany „wariat" – bez niej nie byłoby radości i uśmiechu w tym programie. Osoba z ogromnym dystansem do siebie, zapalona surferka. Pamiętam jej występ jako przeokropnego Ramsteina , gdzie oprócz tego, że ucharakteryzowana nie mogła już skorzystać z toalety, to jeszcze nie wolno jej było pić, gdyż przeszkadzały w tym świecące diody w buzi.

Tak wygląda to od zaplecza. Na zewnątrz różowo i kolorowo, a za sceną – pot, łzy i przesuwanie własnych granic… ale zazwyczaj również śmiech aż do bólu brzucha.

MOJEMIASTO

Agnieszka Hekiert **www.hekiert.com**

to wokalistka jazzowa, czynnie działająca na scenie europejskiej. W Polsce jest jednym z najlepszych Vocal Coach'ów (trenerów śpiewu) pracujących z młodymi, zdolnymi wokalistami w programach *Mam Talent, X-Factor, Fabryka Gwiazd* (2008), *My Camp Rock II* (2010). We wrześniu ukazała się nowa płyta Agnieszki *Stories* (dostępna w iTunes i dobrych sklepach muzycznych).

Co, gdzie, kiedy?

LISTOPAD/GRUDZIEŃ

10.10. do 23.11.2014		Wystawa malarstwa – Bianca Patricia Light, Museum Reich der Kristalle, Theresienstrasse 41, 80333 Monachium (wt. – niedz. w godz. 13:00 – 17:00). Info: www.mineralogische-staatssammlung.de
16.11.2014	18:00	Kuźnia Talentów – Koncert poświęcony 10-leciu przystąpienia Polski do UE, Anton-Fingerle-Bildungszentrum, Schlierseestr. 47, Monachium-Giesing. Info: tel.: 089 637 41 74
21.11.2014		Brydż towarzyski i sportowy w Klubie Brydżowym przy Stowarzyszeniu Polsko-Niemieckim „LECH" e.V., Dominikuszentrum, Hildegard-von-Bingen-Anger 1-3, Monachium. Info: Jadwiga Suchocka, tel.: 089 201 12 70, www.bezatu.de Kolejne spotkania: 05.12.2014, 19.12.2014.
26.11. do 30.11.2014		4. Polnisches Filmfestival München, Festiwal Filmów Polskich, Kino Monopol, Schleißheimer Str. 127, Monachium. Info: www.cinepol.de
13.12.2014		Polscy więźniowie w KZ Dachau, oprowadzanie w godz. 14:00 –16:00, KZ-Gedenkstätte Dachau, Alte Römerstraße 75, 85221 Dachau. Info: tel.: 08131 669 97 131, www.kz-gedenkstaette-dachau.de

Zalecamy sprawdzenie terminów u organizatora .

FESTIWAL FILMÓW POLSKICH
w Monachium

26 – 30.11.2014

KINO MONOPOL

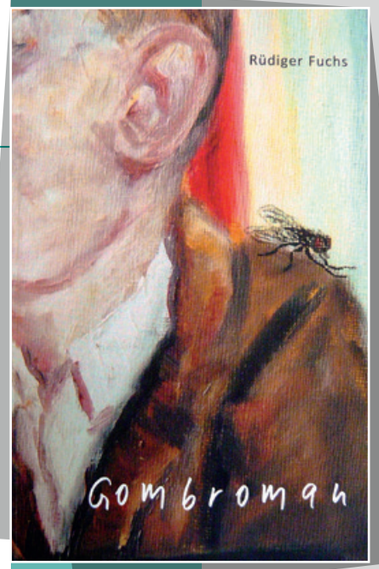
Schleißheimer Str. 127
80797 München

5 dni polskiego krótkiego metrażu
Spotkania i dyskusje z aktorami, reżyserami i krytykami

Organizacja: **Ahoj Nachbarn e.V.**
Dodatkowe informacje:
www.cinepol.de

Gombromania za Odrą

Pojęcie „Gombroman" może oznaczać zarówno maniakalnego wielbiciela twórczości Witolda Gombrowicza, jak i powieść o nim (niem. Roman). Owym wielbicielem okazał się niemiecki pisarz Rüdiger Fuchs, który wyraził swoje uznanie dla polskiego kolegi w formie literackiej. W rezultacie powstała powieść poszukiwawcza, nie tylko jeśli chodzi o ślady Gombrowicza, ale i wspólne cechy stylu pisania oraz eksperymentalne zabawy z formą i treścią. Mamy tam wątek podróżny, erotyczny, sensacyjny, „powieść w powieści", powieść filozoficzną i epistolarną. Obok postaci autentycznych występują fikcyjne. A wszystko kręci się wokół Gombrowicza.

Rüdiger Fuchs podróżuje po miejscach związanych z pisarzem, nazywając je *Gombro-Orte*. Odwiedza Warszawę, Gdańsk, skąd twórca odpłynął z Polski na zawsze i Berlin Zachodni, gdzie przebywał na stypendium, podczas gdy w Polsce trwała nagonka przeciw niemu, rozpętana przez komunistyczne władze. Jada w tych samych restauracjach, pija kawę w tych samych kawiarniach co jego idol, buszuje w polskich i zagranicznych księgarniach i antykwariatach w poszukiwaniu jego utworów. Za najcenniejsze uważa znalezione na You Tube nagranie *Dzienników* oraz wywiadu z Gombrowiczem w języku francuskim, jakiego udzielił rozgłośni Radia Wolna Europa po otrzymaniu Międzynarodowej Nagrody Wydawców Prix Formentor (1967). Widząc, jak zawrotne ceny osiągają dzieła Gombrowicza w internecie, komentuje to jako *Ferdyschurke* i *Unfair-dydurke*.

Rüdiger Fuchs podczas prezentacji powieści *Gombroman*

Nabywa argentyńskie wydanie *Ślubu (El Casamiento)* z autografem pisarza za 140 euro, a jakiś czas później widzi taki sam egzemplarz na jednej ze stron amerykańskich za 1419 euro. Cieszy go widok plakatów teatralnych z dramatami Gombrowicza w Sofii, Nicei, Bazylei i we Freiburgu. W Rostoku, rodzinnym mieście Fuchsa, nie wystawiano dotąd sztuk Gombrowicza, zresztą do 1990 r. było to niemożliwe. W NRD wydano tylko drukiem *Ferdydurke* w 1984 r. i *Trans-Atlantyk* w 1988 r.

Odwiedzając Vence, miejscowość, w której twórca zakończył życie, Fuchs nie tylko odwiedza jego grób na cmentarzu. Prosi przypadkowo spotkane osoby o wypełnienie sformułowanej przez siebie ankiety na temat znajomości twórczości Gombrowicza. Efekty są zaskakujące; niektórzy nie słyszeli o nim wcale, inni owszem, przyznają, że taki pisarz mieszkał tu, był chory i zmarł. Zdarzają się jednak tacy, którzy dokładnie wiedzą, o kogo chodzi. W książce wspomniane są też opinie innych niemieckich pisarzy o Gombrowiczu, np. Günterowi Grassowi podobało się *Ferdydurke*.

Fuchs umiejscawia swoją wędrówkę śladami artysty na tle bieżących wydarzeń społeczno-politycznych. Wspomina o pomyśle ministra Giertycha, który chciał usunąć dzieła Gombrowicza z kanonu lektur szkolnych jako antywychowawcze, o pamiętnych Mistrzostwach Europy w piłce nożnej 2008, kiedy Łukasz Podolski strzelił nam dwie bramki, o odbiorze filmu *Katyń* Andrzeja Wajdy przez polską i niemiecką publiczność, pisze też o katastrofie smoleńskiej 2010. Zwraca uwagę, że rok wejścia Polski do UE (2004) był także rokiem Gombrowicza.

Witold Gombrowicz wyśmiewał bez skrupułów niektóre nasze wady narodowe. Rüdiger Fuchs pokazuje w krzywym zwierciadle pewne przejawy stereotypowego myślenia Niemców o Polakach, którzy wciąż postrzegani są jako złodzieje samochodów. Porównuje stosunek do miłości ojczyzny w wydaniu obu nacji. W Niemczech uchodzi za podejrzane kochać swój kraj i mówić o tym otwarcie, w Polsce podejrzane jest nie kochać własnego kraju.

Opis wędrówki po śladach Gombrowicza przeplata się z fragmentami fikcyjnej powieści o naukowcu Goldbachu, entomologu zajmującemu się badaniem funkcji życiowych much, który próbuje zrozumieć i zapisać język tych owadów. Związek ten nie jest przypadkowy, bo mucha pojawia się w twórczości Gombrowicza stosunkowo często. Dodajmy, że Goldbach też jest zafascynowany autorem *Ferdydurke*.

Znane z *Ferdydurke* symbole, takie jak „gęba" czy „pupa" są łatwe do przetłumaczenia na niemiecki, z innymi pojęciami Rüdiger Fuchs też nie ma większych problemów. „Pojedynek na miny" to „Grimassenwettstreit", a „przymus formy" – „Zwang zur Form". W niektórych polskich słowach dają się zauważyć literówki. Autor konsekwentnie pisze „Marzałkowska" zamiast „Marszałkowska", albo używa litery „i" zamiast „j" np. w słowie „wygraj". Ale i tak należy mu się podziw za to, że opanował nasz język. Próbuje też analizować etymologiczne pochodzenie nazwiska „Gombrowicz".

Lektura książki nie należy do najłatwiejszych. Niektóre fragmenty czyta się szybko i z rozbawieniem, przy innych trzeba się skupić. Autor przyznaje, że powieść można czytać zarówno od początku do końca, jak i na wyrywki. *Gombroman* na pewno nie jest książką dla wszystkich, ale niekoniecznie tylko dla filologów. Wystarczy dobra znajomość twórczości Gombrowicza i języka niemieckiego, a lektura powieści dostarczy wielu ciekawych wrażeń. Książka ukazała się nakładem wydawnictwa Charlatan w Rostoku. Tam wydawane są także zeszyty literackie *Gombrowicz-Blätter*.

Jolanta Łada-Zielke

MOJEMIASTO

XIX. Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury - "Razem we Wspólnej Europie" II część
KUŹNIA TALENTÓW
Monachium 2014
Niedziela, 16 listopada, godz.18:00
Sala: Anton-Fingerle-Bildungszentrum, Schlierseestr. 47, Monachium-Giesing.
Koncert Młodych Europejczyków poświęcony
10 - leciu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej
Projekt i kierownictwo artystyczne: dr Elżbieta Zawadzka, Organizacja: Stowarzyszenie Polonia e.V. w Monachium Tel. 089/63 74 174

MOJEMIASTO

Impressum

WYDAWCA: werbe-agentur spisla Kreuzackerstr. 44, 84036 Kumhausen **KONTAKT:** tel. +49 871 97 46 335, fax +49 3222 1460 899, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; **WSPÓŁPRACA:** red. Bogdan Żurek, Witold Szrek, Alicja Delgas. Zamieszczone teksty podlegają prawu autorskiemu. Przetwarzanie tylko za zgodą wydawcy. Redakcja nie odpowiada za niezamówione artykuły i zdjęcia. Za treść ogłoszeń, artykułów sponsorowanych oraz reklam redakcja i wydawnictwo nie ponoszą odpowiedzialności. **DRUK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **NAKŁAD:** 8000 szt.

HERAUSGEBER: werbe-agentur spisla Kreuzackerstr. 44 84036 Kumhausen **KONTAKT:** Tel. +49 871 97 46 335, Fax +49 3222 1460 899, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; Der Inhalt unterliegt dem Urheberrecht. Die Verwertung aller Beiträge ist nur mit der schriftlichen Zustimmung des Herausgebers gestattet. Für unverlangt eingesandte Bild- und Textbeiträge keine Gewähr. Herausgeber und Redaktion haften nicht für den Inhalt der veröffentlichen Anzeigen. **DRUCK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **AUFLAGE:** 8000.

W A Ż N E A D R E S Y

Konsulat Generalny RP w München
Röntgenstr. 5, 81679 München
Tel.: 089/418 60 80;
www.berlin.polemb.net/index.php?document=249

Krakauer Haus
Hinter Insel Schütt 34, 90403 Nürnberg
Tel.: 0911 22 41 20

Polska Parafia Katolicka w Ingolstadt
Gaimersheimerstr.32, 85057 Ingolstadt
Tel.: 0841/84845

Polska Parafia Katolicka Karlsruhe
Südendstr. 39, 76137 Karlsruhe
Tel.: 0721/24654

Polska Parafia Katolicka Ludwigsburg
Moldaustr. 20, 71638 Ludwigsburg
Tel.: 07141/893369

Polska Parafia Katolicka w Monachium
Heßstraße 24, 80799 München
Tel.: 089/273 22 00

Polska Parafia Katolicka w Norymberdze
Arminiusstr.21, 90402 Nürnberg
Tel.: 0911/473355

Polska Parafia Katolicka Stuttgart
Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart
Tel.: 0711/564184

A D W O K A C I :

BERTRAM KANZLEI
PROCHNIAK Jolanta
Tel.: 089/54846868 PO POLSKU 0177/7870921

BOROWSKA-WÜNSCH Krystyna
Schulstr.10, 80634 München
Tel.: 089/13038628

BRONSKA Renata
Klara-Heese-Str. 8, 81545 München
Tel.: 089/43519381

CZECH-GROLLMANN Anja
Nymphenburger Strasse 20, 80335 München
Tel.: 089/51 51 49 53

DEMACKER Izabela S.
Müllerstr. 40, 80469 München
Tel.: 089/85 63 63 55

DERKACZ Oskar
Sonnenstr. 27 / 2. OG, 80331München
Tel.: 089/12 76 25 46

DUDEK Ilona
Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

GROBORZ Olaf
Donnersbergerstr. 46, 80634 München
Tel.: 089/13 95 83 72

MOTKOWSKI Christoph
Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089/218 955 62

PRZIBYLLA Alexander
Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

ULATOWSKI Witold
Karlstrasse 60, 80337 München
Tel.: 089/260 242 96

ZURAWEL & PARTNER
Leopoldstraße 41, 90439 Nürnberg
Tel.: 0911-254 64 07
Neuburgerstraße 47, 85057 Ingolstadt
Tel.: 0841–121 32 803
Donaustauferstraße 120, 93059 Regensburg
Tel.: 0941–200 63 768

A U T O - U S Ł U G I :

Pawel KFZ Werkstatt
Bodenseestr. 222, 81243 München/Neuaubing
Tel.: 089/262 14 696

AUTOGAS KARSFELD
Dieselstr. 17, 85757 Karsfeld
Tel.: 0152 / 287 95 199

D O R A D Z T W O P O D A T K O W E :

BRONSKA Renata
Klara-Heese-Str. 8, 81545 München
Tel.: 089/43519381

JAROS Agnieszka
Klausenburgerstraße 9 Geb. C, 81677 München
Tel.: 089/909 387 85, Mobil: 0179/298 67 70
Zur Herrgottsruhe 6, 89335 Hochwang
Tel.: 08223/409 677

MADŻAROW Paweł
Wasserburger Landstr. 200, 81827 München
Tel.: 089/99936501, Mobil: 0179 5468121

PRZIBYLLA Alexander
Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

SWANTJE Dera
Putzbrunner Str. 82, 81739 München
Tel.: 089/92927798

K S I E G O W O Ś Ć :

BBL Service
Paul-Heyse-Str. 6, 80336 München
Tel.: 089/322 123 78

Company Support GmbH
Bunzlauerstr. 38, 80992 München
Tel.: 089 / 96 05 27 47

CUKIERDA Dorota
Neutharder Str. 22, 76689 Karlsdorf
Tel.: 07251/349057

Hollinger & Lasota GbR
Gaimersheimerstraße 19, 85057 Ingolstadt
Tel./Fax: 0841 1426098

MÜCKE Claudia
Thalkirchner Straße 184, 81371 München
Tel.: 089/41 41 41 353

WAGNER-SZOSTAK Anna
Schönstrasse 35, 81543 München
Tel.: 089/41 41 41 400

L E K A R Z E :

OGÓLNY:

FELDMANN Irena
Landsberger Str. 497, 81241 München – Pasing
Tel.: 089/ 88 14 89

PETZOLD Małgorzata
Rosenheimerstr. 79, 81667 München
Tel.: 089/48 95 67 49

RITTER Małgorzata
Adenauerstr. 6, 82178 Puchheim
Tel. 089 / 80 43 50

TYMIEC Marian
Steinstr.30 81667 München
Tel.: 089/488 493

ZADROŻNY Jacek
Therese-Giehse-Alee 33, 81739 München
Tel.: 089/67907332

GINEKOLOG:

KARASIŃSKI Norbert
Bahnhofstr.41, 82152 Planegg k. München
Tel.: 089/859 55 59

SCHWARZ Mariusz
Karl-Köglsperger-Str. 31, 80939 München
Tel.: 089/311 99 57

STOMATOLOG:

GLATZEL Fridtjof
Moosstr. 3, 84164 Moosthenning
Tel.: 08731/3230223

JANUSZKIEWICZ Olaf I.
Tegernseer Landstraße 29, 81541 München Giesing
Tel.: 089/652 327

JURECKI Katharina
Amalienstr. 60, 80799 München
Tel.: 089/39 37 20

KOZLOWSKI Joanna
Marktplatz 7, 85375 Neufahrn
Tel.: 08165/48 66

SITEK Christian
Moosacher Str. 58c, 80809 München
Tel. 089 59 52 73

STEINBERG Richard i DOMANSKI Hanna
Müllerstr.27, 80469 München
Tel.: 089/2609541

ZNOROWSKI Marian
Am Oberanger 14, 85221 Dachau
Tel.: 08131/729440

LOGOPEDIA:

MACHOWSKI Anna i FISCHER Renate
Teucherstr. 28, 81829 München
Tel.: 089/189 042 09

KARDIOLOG:

MURA Roman
Tal 15/2, 80331 München
Tel.: 089/2166930

ORTODONTA:

GREMMINGER Agnieszka
Berg-am-Laim-Str. 147, 81673 München
Tel.: 089/43 10 93 30

PSYCHOLOG KLINICZNY I PSYCHOTERAPEUTA:

KACZMAREK Anna, Donna Mobile
Theresienhöhe 1, 80339 München
Mobil: 0152/07215774

PSYCHOTERAPEUTA, KINEZJOLOG I HYPNOSE MASTER COACH:

STANKOWSKI Marta
Jahnstr. 35, 80469 München
Tel.: 089/24405818, Mobil: 0177/4904328

MEDYCYNA NATURALNA:

FORNAL Młgorzata
Schönfeldstr. 8, 80539 München
Tel.: 089/12022905, Mobil: 0173/5655861

N A U K A J A Z D Y :

BATYRA Michael
Perlachstr. 67, 81539 München
Tel.: 089/69 77 73 74

O B S Ł U G A F I R M :

ADAMEK Agata
Thalkirchner Straße 184, 81371 München
Tel.: 089/41 41 41 357

AGS Agentur SZKULTECKA Grażyna
Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München
Tel.: 089/86 36 98 32

S K L E P Y :

Sklep KUBA
Tegernseerland str. 91, 81539 München
Tel.: 089/69349163
Zschokkestr 69, 80686 München
Tel.: 08952057940

LEGENDA – Polski sklep • Cafe Bar
Heßstrasse 54, 80798 München
Tel.: 0151/43613553

R-MARK`T
Helene-Mayer-Ring 7a
80809 München
Tel.: 089/95893102

S Z K O Ł Y J Ę Z Y K O W E :

SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.
Dachauer Straße 178, 80992 München
Tel.: 0172/786 94 59

T Ł U M A C Z E N I A :

BEMBNISTA Ewa
Fasanen Str. 148, 82008 Unterhaching
Tel.: 015777453603, www.wordpro.eu

BURGER Beata
Siemensstr. 7, 40227 Düsseldorf
Tel.: 0211 / 98 47 89 11, Mobil: 0151 / 647 25 973

MILLER Agnieszka
Ismaninger Str. 65, 81675 München
Tel.: 089/688 5005

REISSIG Anna
Altstadt 105, 84028 Landshut
Tel./Fax 0871/97 50 44 59, Mobil: 0170/2 44 09 69

SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.
Dachauer Straße 178, 80992 München
Tel.: 0172/786 94 59

WYPIJEWSKA-KOCHEMS Hanna
Gottfried-Böhm-Ring 43, 81369 München
Tel.: 089/78 65 21

U B E Z P I E C Z E N I A :

EURO PROFI Polskie Biuro
Theresienstr. 40, 90762 Führt/Nürnberg
Tel.: 0157 / 714 00 567
Fürstenriederstr. 284, 81377 München
Tel.: 0176 / 764 23 294

KROLL Michael
Paulinusring 16, 85296 Fahlenbach
Tel.: 08442/953948, Mobil: 01733911579

LANGER Adam
Thalkirchner Straße 184, 81371 München
Tel.: +49/0176 10340461

Polscy Doradcy Finansowi PLDF GmbH
Hanauer Str. 3, 80992 München
Tel.: 089/590 68 590

OLEJNIK Łukasz
Fürstenriederstr. 284, 81377 München
Tel.: 157/73741769

SCHLEICHER Wanda
Zschokkestr. 69, 80686 München
Tel.: 089 52011114, Mobil: 0162 4704723

SOWADA Łukasz
Thalkirchner Straße 184, 81371 München
Tel.: 089 41 41 41 351, Mobil: 0176/104 224 97

U R O D A :

KOSMETYCZKA Bionaturstudio
Rheinstr. 39, 80803 München
Tel.: 089 / 66067815

Polski Zakład Fryzjerski – OCHMANN
Landsbergerstr. 12, 80339 München
Tel.: 089/5023146

Polski Salon Fryzjerski
Albert-Roßhaupterstr 112, 81369 München
Tel.: 089/7144962

I N N E :

Agencja Reklamowa SPISLA
Kreuzackerstr.44, 84036 Kumhausen
Tel.: 0871/97 46 335

Biuro Partnersko-Matrymonialne w Monachium
Tel: 089/326 00 321

Finanse i Doradztwo Firm
Häberlstr 19. 80337 München
Mobil: 0163/8433448

POLKWIAT – Kwiaty do Polski
www.polkwiat.eu Tel.: 07021861169

Dipl.-Ing.
Mariusz Zegla
Rzeczoznawca samochodowy
Biuro inżynierskie techniki samochodowej
i analizy wypadków drogowych

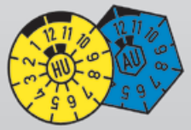
- Oceny powypadkowe
- Zabezpieczenie dowodów powypadkowych
- Kalkulacje napraw
- Wyceny pojazdów
- Oceny i opinie techniczne
- Opinie dotyczące pojazdów zabytkowych
- Przegląd i ekspertyza pojazdów używanych

Heimgartenstr. 13 · 85221 Dachau · Tel.: 08131/6666033
Fax: 08131/6666044 · Mobil: 0172/8950800 · E-Mail: MZegla@t-online.de

Stacja kontroli pojazdów mechanicznych z miłą i kompetentną obsługą

KÜS Dachau
Organizacja zrzeszająca niezależnych rzeczoznawców pojazdów mechanicznych Dachau

- Okresowe badania techniczne wszystkich rodzajów pojazdów
- Okresowe badania emisji spalin
- Kontrola i ekspertyza modyfikacji wprowadzonych w pojeździe

KÜS

Karl-Benz-Str. 12 · 85221 Dachau · Tel. 08131/279 333 · Fax 08131/292 375
www.kues-dachau.de · zapraszamy również bez umówionych terminów!

Godziny otwarcia:
Pon.- Pt. 09.00 – 18.00
Sob. 09.00 – 13.00

Dipl.-Ing.
Mariusz Zegla
Kfz-Sachverständiger
Prüfingenieur i. A. d. KÜS e.V.

Kfz-Sachverständigenbüro
Heimgarterstr. 13 · 85221 Dachau
Telefon 08131/666 60 33
Fax 08131/666 60 44
Mobil 0172/8950800
E-Mail mzegla@t-online.de

KÜS Kfz-Prüfstelle Dachau
Karl-Benz-Str. 12 · 85221 Dachau
Telefon 08131/27 93 33
Fax 08131/29 23 75
E-Mail kues.dah@t-online.de
Web www.kues-dachau.de

KANCELARIA ADWOKACKA

Oskar Derkacz

Sonnenstr. 27 / 2. OG
80331 München
Fax: (089) 12 76 25 47

- **Prawo Karne** (obrona w sprawach karnych i wykroczenia)
- **Prawo Pracy** (pomoc przy wypowiedzeniach i odprawach)
- **Prawo Cywilne** (przygotowywanie i sprawdzanie umów)
- **Pomoc w nagłych wypadkach** (aresztowanie, przeszukanie itp.)

Gwarantujemy bezpośredni kontakt z adwokatem
tel. kom.: 0179-41 94 26 4

Tel.: (089) 12 76 25 46 **E-Mail: kanzlei@derkacz.net**

Kancelaria Adwokacka

zaprasza

Ilona Dudek
Rechtsanwältin

Alexander Przibylla
Rechtsanwalt

prawo rodzinne . prawo pracy . prawo karne . prawo gospodarcze . prawo spadkowe .
regulacja wypadków drogowych . deklaracje podatkowe i księgowość

Oskar-von-Miller-Ring 31 . 80333 München
Telefon: 089 287 297 330 . Fax: 089 287 297 339

UDZIELAMY PporAD W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM

Krystyna Borowska-Wünsch

ADWOKAT

Członek Izby Adwokackiej w Warszawie i Rechtsanwaltskammer w Monachium

- doradztwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i cywilnego, w tym prawa umów gospodarczych
- dochodzenia roszczeń i prawa spadkowego
- możliwość reprezentowania Państwa w Niemczech jak również stałego lub sporadycznego reprezentowania Państwa przed wszystkimi sądami i instytucjami w Polsce

Schulstr.10 (U-Bahn Rotkreuzplatz) · 80634 München
Tel. **089 13038628** · Fax **089 13038627** · Mobil **0172- 9959 216** · E-Mail: **kbwuensch@t-online.de**